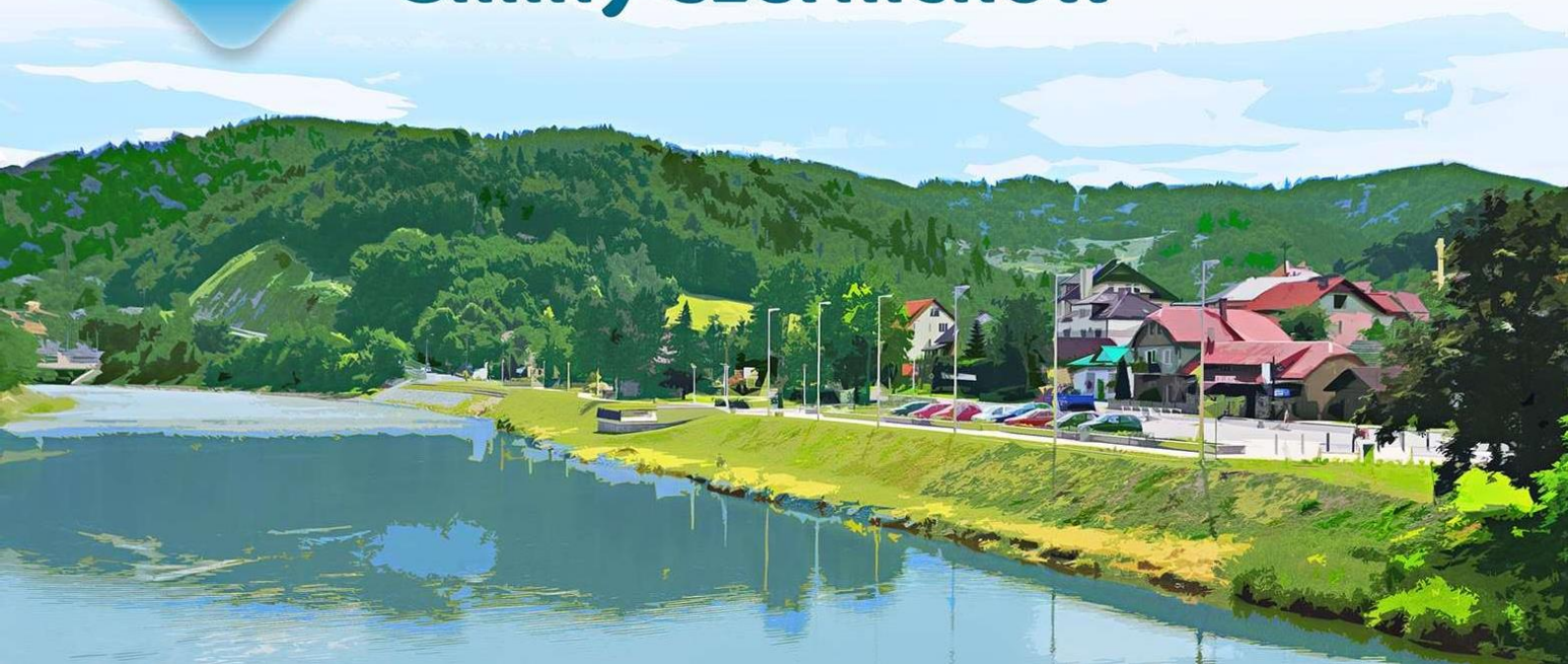

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY CZERNICHÓW
DO ROKU 2030

**Strategia Rozwoju
Gminy Czernichów**

Zamawiający:

Gmina Czernichów

Urząd Gminy Czernichów

34-311 Czernichów, ul. Żywiecka 2

Data opracowania: październik 2018

Wykonawca:

Kreatus sp. z o.o.

43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

nr KRS: 0000482632

NIP: 9372667946

REGON:243401618

tel.:+ 48 33 300 34 80

fax.:+48 33 300 30 87

e-mail: biuro@kreatus.eu

website: www.kreatus.eu

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	5
2	METODYKA PRZYGOTOWANIA STRATEGII.....	7
3	STRUKTURA STRATEGII	9
4	DIAGNOZA.....	10
4.1	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA.....	10
4.2	GOSPODARKA	21
4.3	ŚRODOWISKO	29
4.4	PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA.....	32
5	ANALIZA STRATEGICZNA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH DOTYCZĄCYCH ROZWOJU GMINY CZERNICHÓW – ANALIZA SWOT	40
6	MISJA ROZWOJU	47
7	WIZJA ROZWOJU	48
8	PRIORYTETY STRATEGICZNEGO ROZWOJU	50
8.1	PRIORYTETY STRATEGICZNE	50
9	CELE STRATEGICZNE	51
9.1	CELE STRATEGICZNE.....	51
10	PROJEKTY STRATEGICZNE I POZOSTAŁE KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH.....	53
10.1	PROJEKTY STRATEGICZNE	53
10.2	POZOSTAŁE KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH.....	62
11	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	65

11.1	DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADKRAJOWYM	65
11.1.1	STRATEGIA „EUROPA 2020”	65
11.2	DOKUMENTY NA SZCZEBLU KRAJOWYM.....	66
11.2.1	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	66
11.2.2	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	66
11.2.3	KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA 2023	67
11.3	DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADREGIONALNYM	68
11.3.1	STRATEGIA DLA ROZWOJU POLSKI POŁUDNIOWEJ W OBSZARZE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO I ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2020.....	68
11.4	DOKUMENTY NA SZCZEBLU REGIONALNYM	68
11.4.1	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020+”	68
11.4.2	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2020+	69
11.5	DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADLOKALNYM	69
11.5.1	STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO POWIATU ŻYWIECKIEGO NA LATA 2006-2020	69
11.6	DOKUMENTY NA SZCZEBLU LOKALNYM.....	71
11.6.1	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CZERNICHÓW	71
11.6.2	LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZERNICHÓW DO ROKU 2023	71
11.6.3	PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY CZERNICHÓW	72
12	SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII	73
12.1	KLUCZOWE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA I EWALUACJI	77
	SPIS TABEL	80
	SPIS WYKRESÓW	80

1 WPROWADZENIE

Rozwój zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców – planowany i wdrażany w sposób zrównoważony, inteligentny i włączający – stanowi podstawę działań władz samorządowych. Rozwój lokalny zmierza do tworzenia korzystnych warunków dla gospodarki, społeczności oraz zapewnienia ładu przestrzennego i środowiskowego. Modelowanie rozwoju to proces wymagający kompleksowego podejścia, odpowiedniego i świadomego zaplanowania, koordynacji, zarządzania przez lokalne struktury oraz włączenia społeczności lokalnych.

Strategia Rozwoju Gminy Czernichów stanowi główny instrument określający cele rozwoju lokalnego oraz sposób ich osiągnięcia, a także podstawę do tworzenia różnorodnych mechanizmów współpracy z mieszkańcami oraz przedstawicielami podmiotów społeczno-gospodarczych, poprzez możliwość realizowania wspólnych działań ukierunkowanych na osiągnięcie wizji rozwoju gminy. Jest jednym z najważniejszych dokumentów na szczeblu lokalnym, wyznaczającym uwarunkowania dla innych dokumentów strategicznych i planistycznych.

Strategia rozwoju Gminy Czernichów bazuje na wewnętrznym potencjale sił i uwzględnia także występowanie wewnętrznych słabości gminy. Strategia planowana jest w oparciu o szczególną, indywidualną sytuację gminy, czas realizacji oraz poziom zaangażowania społeczności lokalnych. Strategia Rozwoju Gminy Czernichów do roku 2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju gminy oraz plan działań zmierzający do ich realizacji za pomocą projektów strategicznych oraz współpracy wielu partnerów. Jest to również dokument ukazujący ofertę gminy i zapraszający, tym samym, nowych mieszkańców, użytkowników oraz inwestorów – do wspólnego tworzenia Gminy Czernichów.

Strategia cechuje się koherentnością i kolektywnością w zakresie celów w niej zawartych oraz przejętych wobec nich środków działań. W procesie tworzenia strategii ekspertom oraz interesariuszom rozwoju towarzyszyło otwarte myślenie ukierunkowane na wykorzystanie zewnętrznych szans przyciąganiem polegającym na pozyskiwaniu środków, czy też partnerów, przy wykorzystaniu tzw. niszy rynkowej. Ważne jest także, że strategia ukierunkowana jest na aktywne wykorzystanie

i wzmacnianie wewnętrznych zasobów oraz na ich eksponowanie, w celu uatrakcyjnienia jej potencjalnym mieszkańcom i inwestorom.

Interesariuszami rozwoju Gminy Czernichów w procesie opracowywania dokumentu strategii byli przede wszystkim:

- mieszkańcy gminy;
- samorząd lokalny – reprezentowany m.in. przez Urząd Gminy oraz jednostki organizacyjne;
- przedstawiciele biznesu – podmioty prowadzące działalność gospodarczą na terenie gminy;
- organizacje pozarządowe – podmioty prowadzące na obszarze gminy działalność społeczną, w tym także grupy nieformalne;
- inne instytucje i podmioty prowadzące działalność na terenie gminy (m.in. instytucje prowadzące działalność kulturalną).

Strategia Rozwoju Gminy Czernichów do roku 2030 jest narzędziem umożliwiającym prawidłowy i efektywny rozwój, dzięki czemu gmina jest w stanie lepiej dostosować się do szybko zmieniającego się otoczenia i wykorzystać przy tym potencjalne możliwości rozwoju. Zastosowanie planowania strategicznego jest także elementem mobilizującym wszystkich interesariuszy rozwoju do aktywności i działania na rzecz gminy. Strategia zapewnia możliwość spójnego działania, integracji celów i działań oraz pozwala skrócić czas i zmniejszyć koszty procesu osiągnięcia celów.

2 METODYKA PRZYGOTOWANIA STRATEGII

Przygotowanie strategii zostało przeprowadzone w oparciu o metodę partycypacyjno-ekspercką, dzięki czemu zidentyfikowano lokalne potencjały, problemy oraz rzeczywiste potrzeby funkcjonujące wśród wszystkich grup interesariuszy w gminie. Koncepcja strategii powstała jako opracowanie eksperckie obejmujące również działania partycypacyjne z udziałem przedstawicieli Urzędu Gminy oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych, mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji społecznych. Metodyka opracowania stanowi zatem połączenie czasem kilku podejść metodycznych, w wyniku czego część prac opracowywana jest w tzw. wersji partycypacyjnej, a część – przy udziale konsultantów oraz ekspertów.

Przy realizacji przyjętej metody uwzględniano:

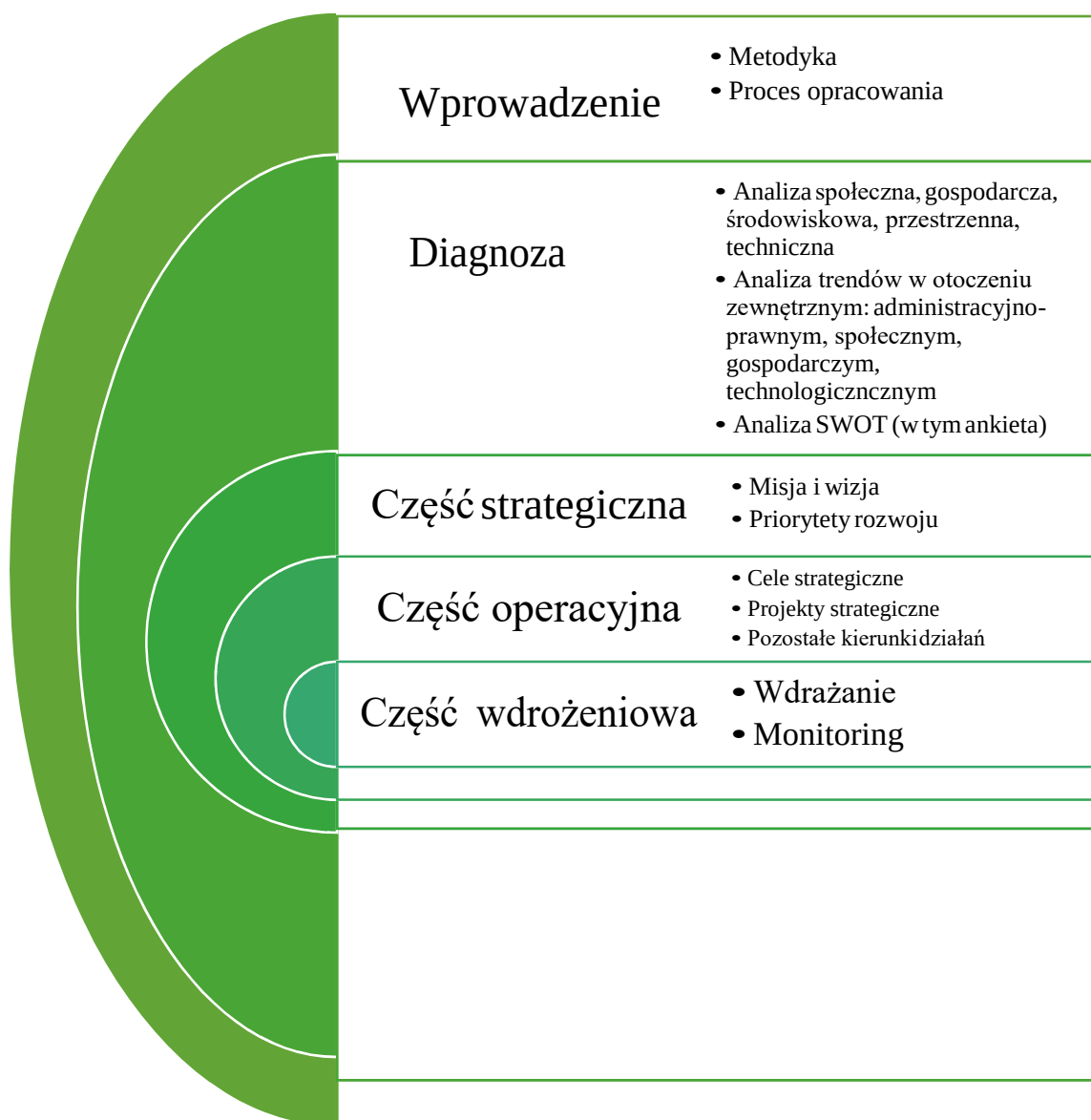
- istotny wkład pracy konsultantów i ekspertów uczestniczących w spotkaniach i warsztatach;
- partycypacyjny charakter budowy strategii (na każdym etapie uwzględniono włączenie społeczności lokalnych oraz ich wkład w tworzenie dokumentu);
- analizowanie, ocenę trendów i procesów lokalnych oraz procesów zewnętrznych (wykorzystano w tym celu istniejące już dane, a także informacje pozyskane od społeczności lokalnych i innych grup interesariuszy i ekspertów, m.in. podczas warsztatów);
- tworzenie zintegrowanej wizji rozwoju opartej na dokumentach regionalnych i z poza regionu.

W procesie tworzenia strategii zapewniony został dialog z lokalną społecznością i innymi przedstawicielami poszczególnych interesariuszy – poprzez badanie potrzeb, udział w warsztatach strategicznych i prospektywnych, a także na etapie tworzenia projektów strategicznych. Dzięki planowaniu rozwoju w oparciu o charakter partycypacyjny zmniejsza się liczbę potencjalnych konfliktów oraz buduje się wzajemne partnerstwo poprzez poszukiwanie rozwiązań względnie satysfakcjonujących wszystkich interesariuszy. Dzięki temu zapewniona zostaje

równoprawność różnorodnych interesów prywatnych i publicznych oraz tworzy się podstawę do rozwoju partnerstw publiczno-prywatnych.

Gmina Czernichów działa w szeroko rozumianym otoczeniu, z którym łączy ją liczne relacje partnerskie dotyczące zagadnień gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Jakość i wpływ tych relacji jest uzależniony od rodzaju podmiotów, które wchodzi w ich skład jak np. inne samorządy, przedsiębiorstwa, organizacje społeczne, pojedyncze osoby, instytucje publiczne, władze państwowe oraz władze organizacji międzynarodowych. Biorąc to pod uwagę Strategia Rozwoju Gminy Czernichów została opracowana zgodnie z zachowaniem zgodności wertykalnej i horyzontalnej. Zgodność wertykalna to zgodność Strategii z dokumentami planistycznymi samorządu powiatowego, województwa, kraju oraz organizacji międzynarodowych. Dzięki temu gmina posiada możliwość współpracy z tymi podmiotami oraz zwiększa swoje szanse na pozyskanie środków zewnętrznych. Zgodność horyzontalna natomiast to zgodność Strategii z dokumentami planistycznymi, strategiami, planami i programami sąsiednich samorządów gminnych. Dzięki czemu gmina może podjąć i rozwinąć współpracę z nimi przy rozwiązywaniu lokalnych i subregionalnych problemów oraz realizować wspólne zamierzenia. Strategia Rozwoju Gminy Czernichów opracowana została także przy zachowaniu zgodności wewnętrznej tj. z zachowaniem spójności z innymi dokumentami strategicznymi, planistycznymi i programami Gminy Czernichów. Wszystkie te dokumenty powinny tworzyć spójną hierarchiczną strukturę.

3 STRUKTURA STRATEGII

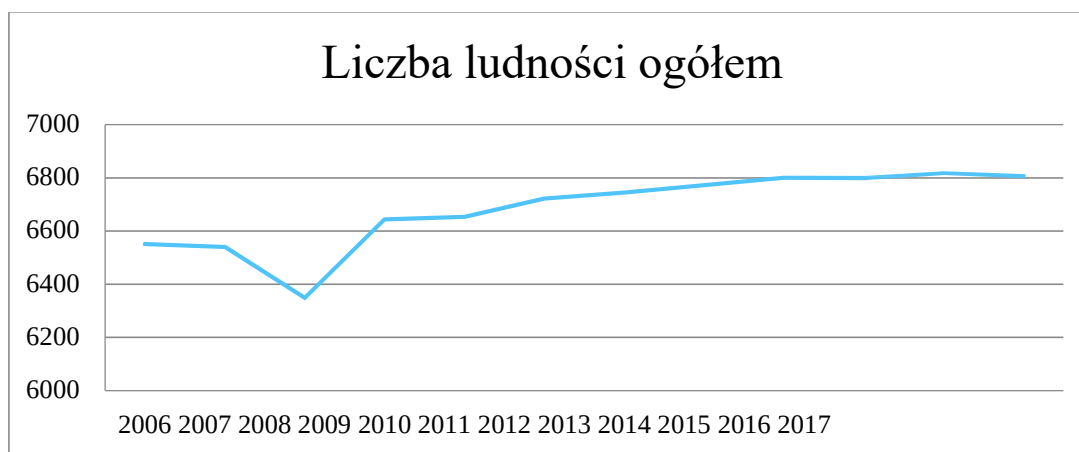
Rekomendacje strategiczne dla Gminy Czernichów oparto na zasadach odpowiedzialnego, zrównoważonego i inteligentnego rozwoju, a także na zasadzie partnerstwa. Efektem wdrażania strategii powinno być umacnianie funkcji sprzyjających społeczno-gospodarczemu wzrostowi Gminy Czernichów oraz kreowanie nowych funkcji z tym związanych, jak też współzrządzenie i zachowanie wysokiej jakości środowiska.

4 DIAGNOZA

4.1 SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Gmina Czernichów według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w roku 2017 zamieszkiwana była przez 6 805 mieszkańców. W latach 2002-2017 liczba mieszkańców wzrosła o 5,4% (6 455 mieszkańców w roku 2002). 51,6% mieszkańców w gminie stanowią kobiety, a 48,4 % mężczyźni.

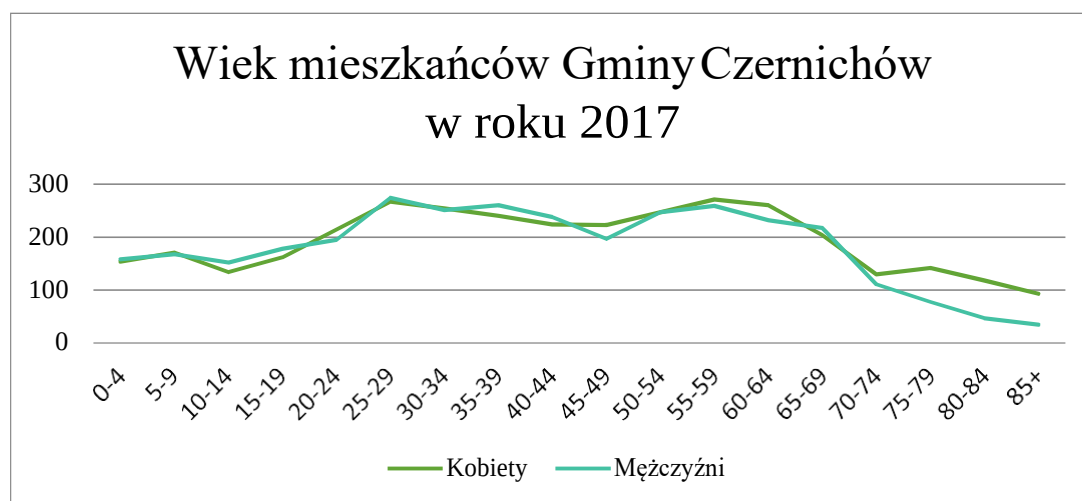
Wykres 1. Liczba ludności ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Średni wiek mieszkańców wynosi 41,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Liczba ludności w wieku produkcyjnym utrzymuje się na tym samym poziomie (2006: 62% mieszkańców, 2017: 62% mieszkańców). W udziale osób w wieku przedprodukcyjnym w strukturze mieszkańców widoczne są znaczne zmiany, związane z pogłębiającą się tendencją spadkową (2006: 21% mieszkańców, 2017: 17% mieszkańców). Widoczny jest także znaczny wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (2006: 17% mieszkańców, 2017: 21% mieszkańców) w ogólnej liczbie mieszkańców.

Wykres 2. Wiek mieszkańców Gminy Czernichów w roku 2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

W gminie od roku 2015 utrzymuje się ujemny przyrost naturalny (2007: -7, 2009: 4, 2011: 11, 2013: 0, 2015: -39, 2017: -5). Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,98 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Na 1000 ludności Gminy Czernichów przypada 12,5 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa śląskiego (10,73 zgonów¹) oraz więcej od wartości średniej dla kraju (10,1 zgonów²). W 2017 roku zarejestrowano 74 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 57 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Czernichów 17. W tym samym roku 3 osoby zameldowały się z zagranicy a jedna osoba wymeldowała się za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 2.

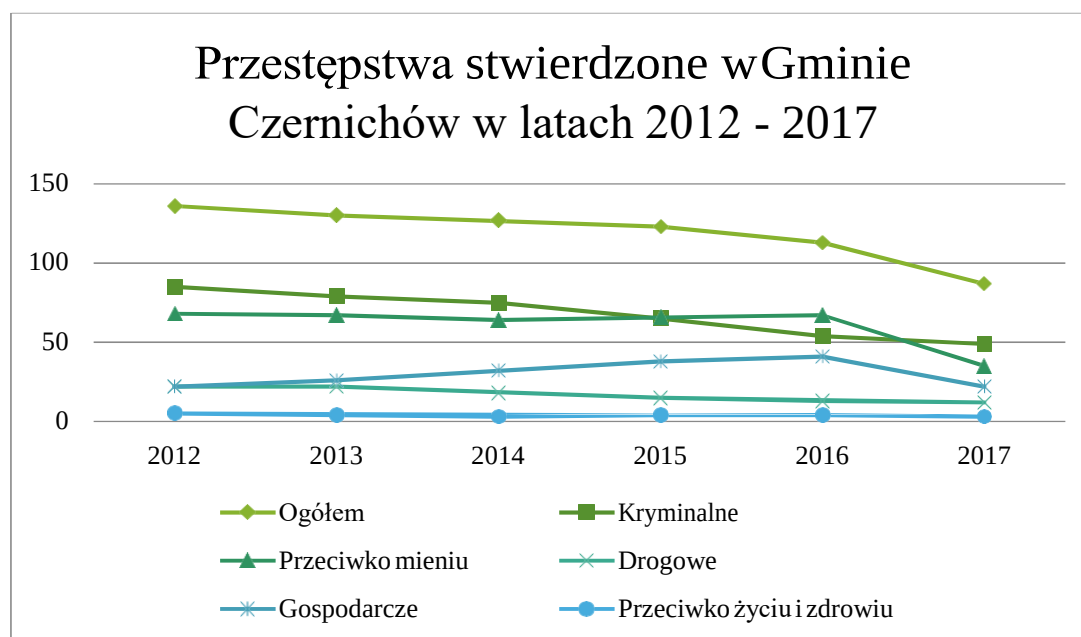
W Gminie Czernichów w latach 2012-2017 znacząco spadła liczba przestępstw. Najwięcej przestępstw miało charakter kryminalny oraz przeciwko mieniu. W 2017 roku w Gminie Czernichów odnotowano szacunkowo 87 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców przypada 12,76 przestępstw. Jest to wartość znacznie

¹ Źródło GUS, dane na rok 31.12.2016 r.

² Źródło GUS, dane na rok 31.12.2016 r.

mniej od wartości dla województwa śląskiego oraz znacznie mniej od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Czernichów wynosi 80,20% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa śląskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

Wykres 3. Przestępstwa stwierdzone w Gminie Czernichów w latach 2012-2017.

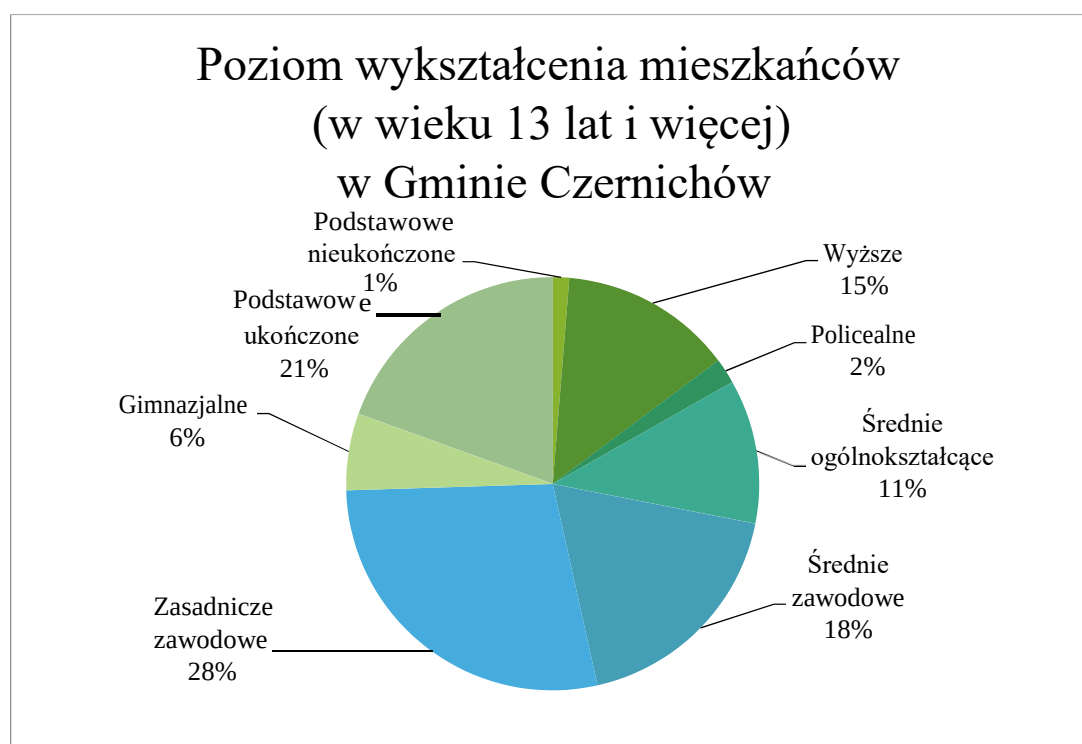
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

1 494 mieszkańców Gminy Czernichów jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 744 kobiety oraz 750 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku³ 13,5% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,0% wykształcenie policealne, 11,3% średnie ogólnokształcące, a 18,4% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 28% mieszkańców Gminy Czernichów, gimnazjalnym 6%, natomiast 19,5% podstawowym ukończonym. 1,3% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do województwa śląskiego mieszkańcy Gminy Czernichów mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie Czernichów największy

³ Poziom wykształcenia mieszkańców w wieku 13 lat i więcej w Gminie Czernichów. Źródło, GUS, 31.XII.2011.

odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (22,1%) oraz zasadnicze zawodowe (20,5%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (35,9%) oraz średnie zawodowe (20%).

Wykres 4. Poziom wykształcenia mieszkańców (w wieku 13 lat i więcej) w Gminie Czernichów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2011.

16,9% mieszkańców Gminy Czernichów w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (18% wśród dziewczynek i 15,9% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 809 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 0,93 dzieci w wieku przedszkolnym. Spis Ludności i Mieszkań 2011 był realizowany metodą mieszaną tj. z wykorzystaniem systemów informacyjnych administracji publicznej oraz danych zebranych w badaniu pełnym i reprezentacyjnym (art.5 ust. 1 ustawy), w następującej kolejności:

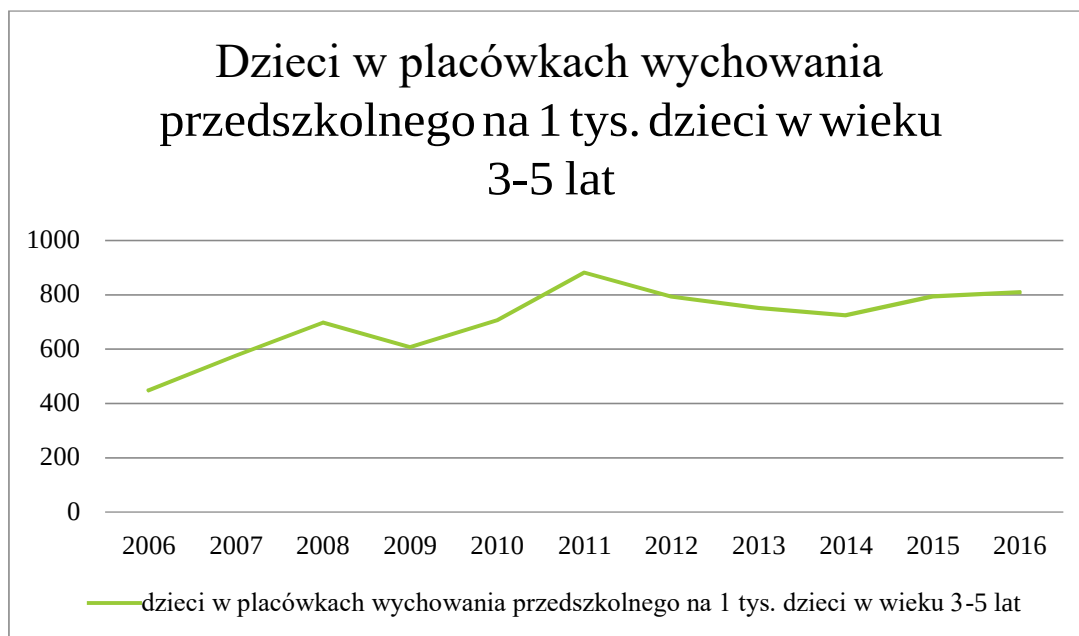
- pobranie danych z systemów informacyjnych,

- samospis internetowy, polegający na zaakceptowaniu lub korekcie w określonym terminie danych pozyskanych z systemów informacyjnych,
- wywiad telefoniczny wspomagany programem komputerowym, prowadzony przez ankietera statystycznego (CATI),
- wywiad rejestrowany na przenośnym urządzeniu elektronicznym prowadzony przez rachmistrza spisowego (CAPI).

Spis prowadzony był wśród:

- osób stale zamieszkałych i czasowo przebywających w mieszkaniach, budynkach, obiektach i pomieszczeniach niebędących mieszkaniami;
- mieszkań i budynków, w których znajdują się mieszkania, oraz zamieszkane obiekty zbiorowego zakwaterowania i inne zamieszkane pomieszczenia niebędące mieszkaniami;
- osób niemających miejsca zamieszkania.

Wykres 5. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

W Gminie Czernichów znajdują się 3 przedszkola. W gminie działają również 4 Szkoły Podstawowe.

Zasób placówek oświatowych w Gminie Czernichów:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. św. Jana Kantego w Międzybrodzu Bialskim,
- Zespół Szkół w Międzybrodzu Żywieckim Szkoła Podstawowa,
- Szkoła Podstawowa w Czernichowie,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Międzybrodzu Bialskim.

W szkołach odbywają się zajęcia pozalekcyjne, takie jak:

- kółka przedmiotowe;
- zajęcia dydaktyczno–wyrównawcze;
- zajęcia rekreacyjno–sportowe.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 25,3% ludności (24,6% wśród dziewczynek i 26% wśród chłopców)⁴. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 14 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 91,97⁵. Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 11,8% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (10,3% wśród dziewczyn i 13,3% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 19 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 88,21⁶. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 18,5% mieszkańców (18,3% wśród dziewczyn i 18,8% wśród chłopaków)⁷.

⁴ Źródło: GUS, 31.12.2017 r.

⁵ Źródło: GUS, 31.12.2017 r.

⁶ Źródło: GUS, 31.12.2017 r.

⁷ Źródło: GUS, 31.12.2017 r.

Jedną z najważniejszych instytucji, która zajmuje się rozwojem kultury w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Celem funkcjonowania Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu jest przede wszystkim działanie na rzecz zwiększenia uczestnictwa mieszkańców Gminy Czernichów w kulturze oraz sporcie. Projekty realizowane w ramach infrastruktury GOKiS ukierunkowane są na budowanie partnerstw, transfer wiedzy oraz nakierowane na tworzenie długofalowej współpracy ze wszystkimi sektorami – biznesu, nauki, organizacjami społecznymi oraz twórcami i animatorami kultury. Oferta GOKiS skierowana jest do dorosłych, młodzieży oraz dzieci. Działa tutaj m.in. PTTK „ZaŻarci”, teatr lalek i kukielkowy skansenik z muzyką ludową, Koło Pszczelarzy Międzybrodzie-Czernichów, Klub Modelarstwa Lotniczego Żar w Międzybrodziu Żywieckim, Koła Gospodyń Wiejskich, Zespół Kolędniczy Róztoka i Róztoka Mała Czernichowa, Grupa kolędnicza Herody z Międzybrodzia Żywieckiego, Regionalny Zespół Dziecięcy „Jaworzyna” z Międzybrodzia Żywieckiego, Góralska Kapela Regionalna „Róztoka”, Chór Kamerton z Czernichowa-Tresnej oraz Chór Międzybrodzianka z Międzybrodzia Bialskiego. Organizowanych jest szereg wydarzeń m. in. Wieczory Kolęd w sołectwach, amatorskie zawody narciarskie o puchar Rady Gminy, konkurs Wielkanocny Stół, Dzień Dziecka, Międzynarodowy Bieg na górę Żar, Święto Morza, Piknik modelarski, turniej sołectw, PRZEGLĄDACKA – Przegląd Śpiewaków, Gawędziarzy i Instrumentalistów Ludowych, Redyk Jesienny oraz Dzień Sokoła. W Gminie Czernichów działają liczne organizacje społeczne, których celem jest promocja i rozwój gminy w zakresie turystyki, upowszechniania kultury, krzewienia tradycji lokalnej, a także poszanowania zdrowia i promocji kultury fizycznej. W ramach organizacji społecznych należy wskazać:

- PTTK „ZaŻarci”
- Stowarzyszenie „Mała Szwajcaria”
- Eko-europejskie Stowarzyszenie Miłośników Regionu Podbeskidzia „kultura Krajobrazu” w Czernichowie,
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów
- „Liga Orlik Międzybrodzie Bialskie”
- Koło Pszczelarzy Międzybrodzie – Czernichów,
- Stowarzyszenie do Współpracy Międzynarodowej Soła

- Towarzystwo Miłośników Międzybrodzia,
- Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”
- Koła Gospodyń Wiejskich (KGW Czernichów – Tresna, KGW Międzybrodzie Bialskie, KGW Międzybrodzie Bialskie – Żarnówka, KGW Międzybrodzie Żywieckie),
- Orkiestra Dęta OSP Czernichów-Tresna,
- Orkiestra Dęta OSP Międzybrodzie-Bialskie.

W ofercie GOKiS znajdują się następujące zajęcia:

- Balet,
- Zumba,
- Język angielski,
- Zajęcia plastyczne,
- Taniec nowoczesny,
- Karate SEIDO,
- Nauka gry na gitarze,
- Nauka gry na skrzypcach,
- Aerobic – Fitness,
- Nauka gry na instrumentach dętych i klawiszowych.

Do innych instytucji i obiektów kształtujących kulturę i sztukę w Gminie Czernichów należy wskazać Gminną Bibliotekę Publiczną w Czernichowie wraz z Filią w Międzybrodziu Bialskim oraz Międzybrodziu Żywieckim.

Z uwagi na utrzymujący się ujemny przyrost naturalny w Gminie Czernichów, należy zwrócić uwagę na ofertę skierowaną do seniorów. Jest to coraz bardziej liczna grupa mieszkańców, która wymaga szczególnego wsparcia, także z uwagi na zagrożenie marginalizacją społeczną. W Gminie Czernichów funkcjonuje Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, które integruje środowisko seniorów. Członkowie i Członkinie Stowarzyszenia wspólnie spędzają czas organizując spotkania tematyczne, wyjazdy, inspirując się tym samym wzajemnie do dalszego rozwoju osobistego. W gminie od roku 2017 funkcjonuje także Uniwersytet Trzeciego Wieku. Dzięki tym cyklicznym

zajęciom seniorzy mają możliwość wysłuchania ciekawych wykładów, wziąć udział w warsztatach, zajęciach rekreacyjnych, językowych czy nauki obsługi komputera.

Od wielu lat odnotowuje się systematyczny wzrost zainteresowania wśród mieszkańców kulturą fizyczną, sportem oraz rekreacją. Od 2008 roku wzrosła liczba klubów sportowych z 2 (2008) do 3 (2016) jak również znacznie wzrosła liczba członków z 74 (2008) osób na 161 (2016) osób oraz liczba ćwiczących ogółem z 64 (2008) osób na 157 (2016) osób. Nieznacznie wzrosła także liczba sekcji sportowych działających w gminie z 3 w roku 2008 na 4 działających w roku 2016.

Gmina posiada 2 boiska sportowe (Czernichów, Międzybrodzie Żywieckie), orlik (Międzybrodzie Bialskie), obiekt sportowy (Międzybrodzie Bialskie) oraz halę sportową (Czernichów).

Suma wydatków z budżetu Gminy Czernichów wyniosła w 2016 roku 24,2 mln złotych, co daje 3,6 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek wydatków o 5,1% w porównaniu do roku 2015. Największa część budżetu Gminy Czernichów - 39,5% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie (9,5 mln). Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 852 (5,2 mln) - Pomoc społeczna (21,6%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (12,2 % - 2,9 mln). Wydatki inwestycyjne stanowiły 1,5 mln złotych, czyli 6,1% wydatków ogółem.

Suma dochodów do budżetu Gminy Czernichów wyniosła w 2016 roku 26,1 mln złotych, co daje 3,8 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 9,9% w porównaniu do roku 2015. Największa część dochodów wygenerował Dział 756 (13,6 mln) – Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (52,4 %). Duża część wpływów pochodzi z działu 758 (4,5 mln) – Różne rozliczenia (17,5%) oraz z działu 852 (4,4 mln) – Pomoc społeczna (17,2%). W budżecie Gminy Czernichów wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 686 złotych na mieszkańca (17,9%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 11,5 złotych na mieszkańca (0,3%).

Służba zdrowia w gminie znajduje się na zadawalającym poziomie. Nieznacznie wzrosła liczba przychodni lekarskich z 2 w roku 2008 do 4 jednostek w roku 2017. Zabezpieczeniem potrzeb Gminy Czernichów w zakresie ochrony zdrowia zajmuje się:

- Ośrodek Zdrowia w Czernichowie,
- Ośrodek Zdrowia w Międzybrodziu Bialskim,
- Ośrodek Zdrowia w Międzybrodziu Żywieckim,
- Centrum Medyczne Nad Wodospadem.

Wykres 6. Liczba udzielonych porad lekarskich w przychodniach.

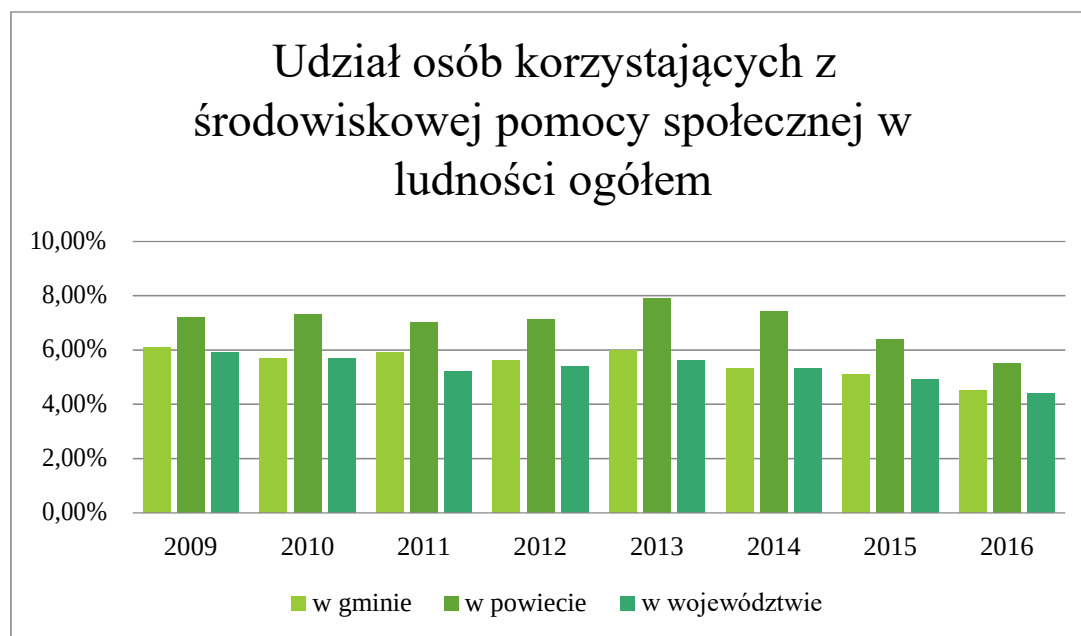
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Powyższe dane wskazują, iż wzrasta liczba udzielanych porad lekarskich z 24 491 w roku 2013 do 25 664 w roku 2017. Sytuacja jest zgodna z wzrastającą liczbą mieszkańców gminy w tym mieszkańców w wieku senioralnym, a także może oznaczać wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej.

Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Czernichów nieznacznie maleje na przestrzeni ostatnich lat i obecnie utrzymuje się na

poziomie 4,5% (2016 rok), jest ona niższa od wartości w powiecie (2016: 5,5%) oraz równa z wartością dla województwa (2016: 4,4%).

Wykres 7. Udział osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.

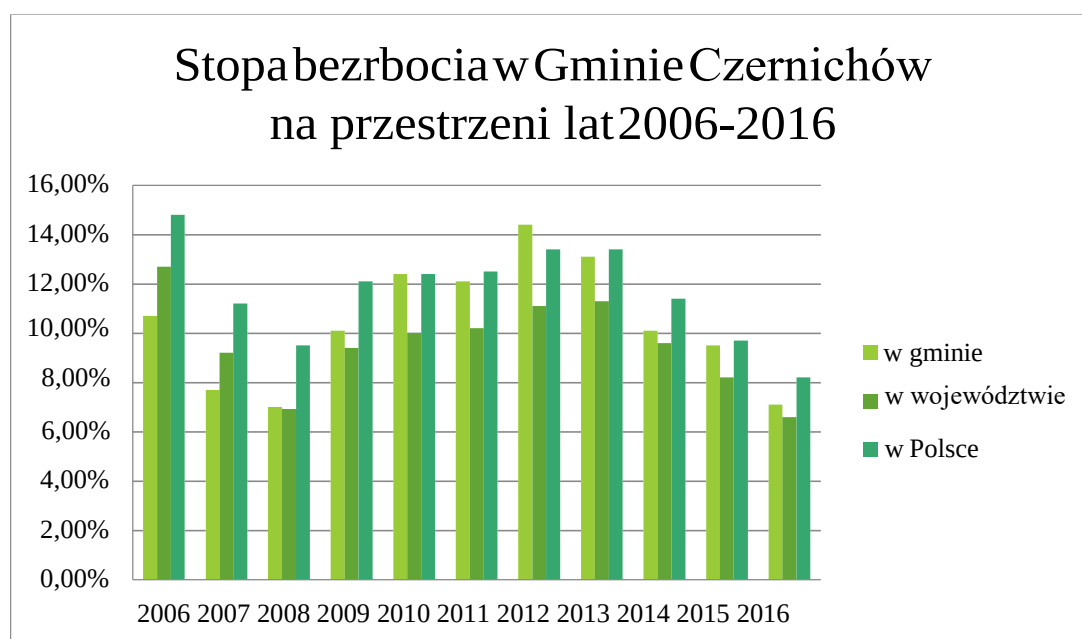
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Malejąca liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem jest zjawiskiem pozytywnym i świadczy o skutecznych działaniach samorządu lokalnego w walce z występującymi na terenie gminy problemami społecznymi. Może być to także sygnał związany z polepszającą się sytuacją materialną rodzin, czy też z efektywnym korzystaniem z porad i działań animatorów lokalnych i pracowników socjalnych.

4.2 GOSPODARKA

W Gminie Czernichów na 1000 mieszkańców pracuje 141 osób⁸. Jest to wartość wyższa niż w roku 2006, gdzie na 1000 osób pracowało 97, jednakże wartość ta jest niższa od wartości dla powiatu (2016: 186 osób pracujących na 1000 ludności) oraz niższa od wartości dla województwa (2016: 265 osób pracujących na 1000 ludności). Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie w roku 2016 wyniosła 7,1% (8,3 % wśród kobiet, 6,0 % wśród mężczyzn), jest to wartość powyżej wartości dla powiatu (2016: 3,9%) oraz powyżej wartości dla województwa (2016: 5,5%). Jednak w porównaniu do lat ubiegłych poziom bezrobocia w gminie spadł (2004: 16,8%, 2016: 7,1%). 56,5% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 43,5% mężczyźni.

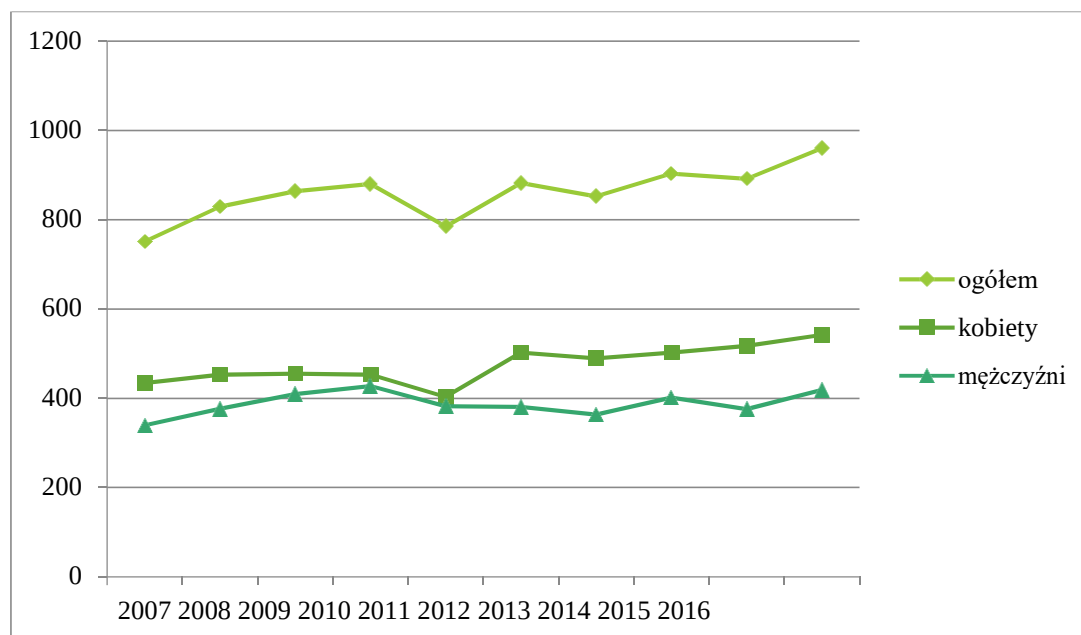
Wykres 8. Stopa bezrobocia w Gminie Czernichów na przestrzeni lat 2006-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

⁸ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. Źródło GUS dane z dnia 31.12.2016 r.

Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Czernichów na przestrzeni lat 2006-2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Czernichów wynosi 4 100,84 zł (woj. 4 295 zł, Polska 4291 zł), co odpowiada 95,60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce⁹. Wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wzrosła zgodnie z tendencją krajową oraz wojewódzką, jednak znajduje się poniżej wartości krajowej (4291 zł¹⁰) i poniżej wartości wojewódzkiej (4 295 zł¹¹). Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Czernichów 815 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 388 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -427¹². 22,3% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Czernichów pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 39,9% w przemyśle i budownictwie, a 13,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność

⁹ Źródło GUS z dnia: 31.12.2016 r.

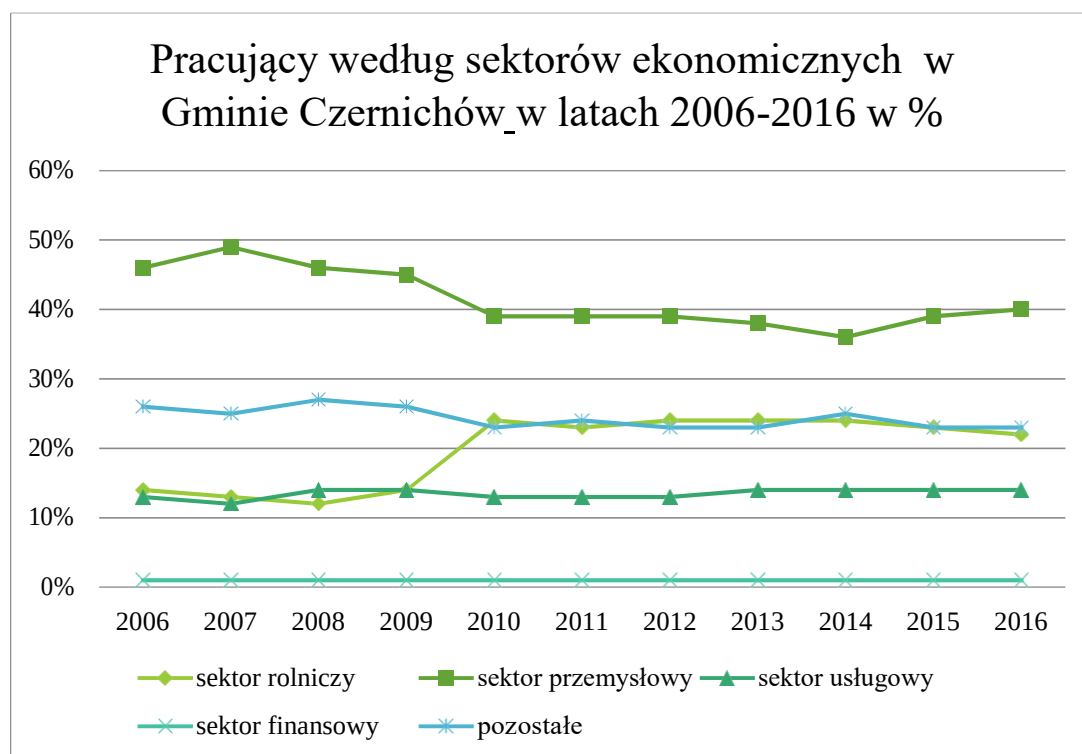
¹⁰ Źródło GUS z dnia: 31.12.2016 r.

¹¹ Źródło GUS z dnia: 31.12.2016 r.

¹² Źródło GUS z dnia: 31.12.2016 r.

finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)¹³. W gminie, wg danych na rok 2016, wśród mężczyzn dominowało zatrudnienie w sektorze przemysłowym (51,5%) oraz rolniczym (23,6 %). Natomiast wśród kobiet dominowało zatrudnienie w pozostałych sektorach¹⁴ (31,5 %), oraz w przemyśle (21,3 %).

Wykres 10. Pracujący według sektorów ekonomicznych w Gminie Czernichów w latach 2006-2016 w %.

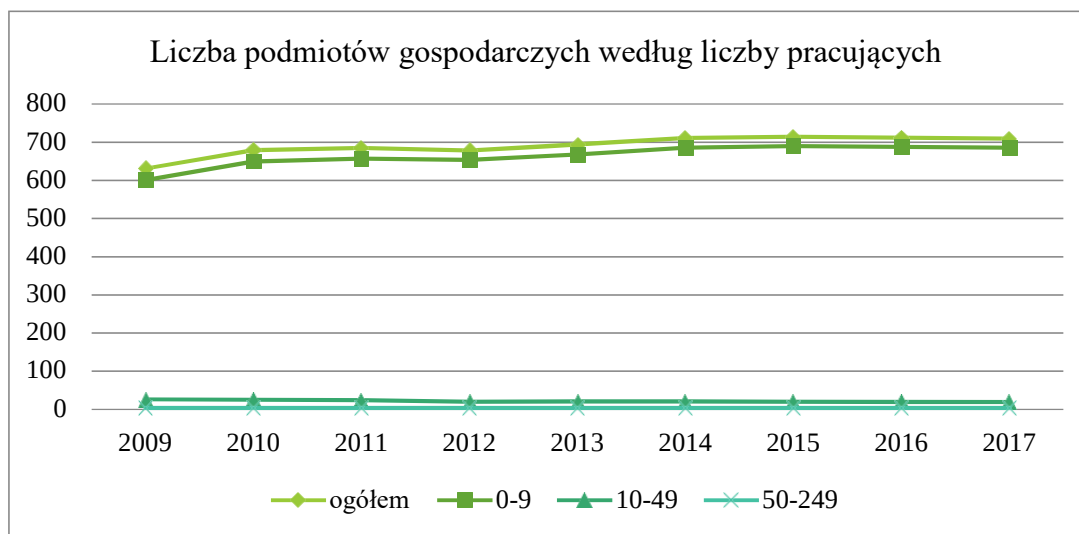

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

¹³ Źródło GUS z dnia: 31.12.2016 r.

¹⁴ Działalność prowadzona poza sektorem rolniczym, przemysłowym, usługowym i finansowym.

Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarczych według liczby pracujących.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 1. Podmioty gospodarcze w Gminie Czernichów według sektorów własnościowych.

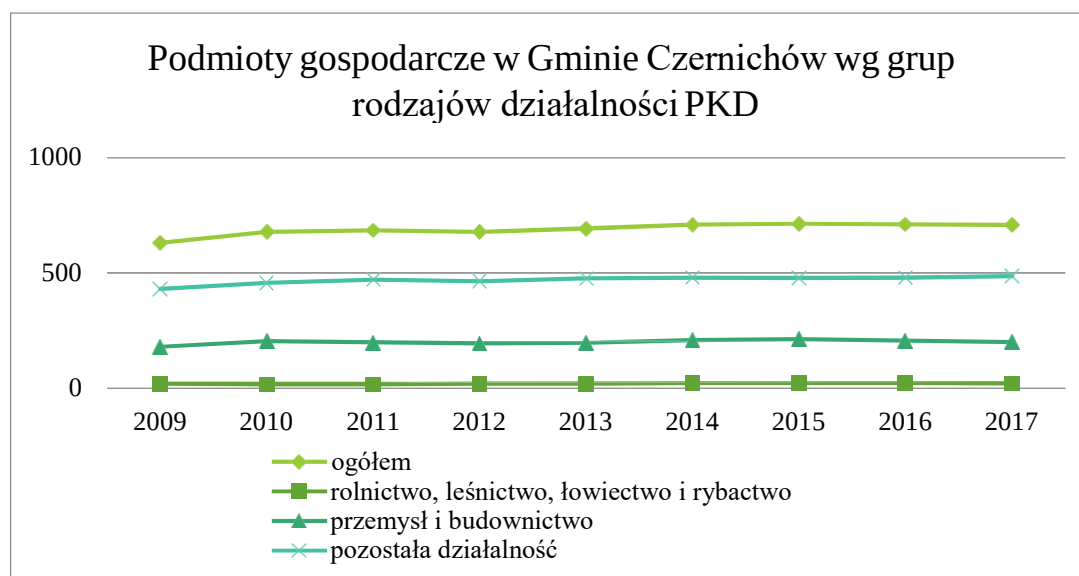
	2015	2016	2017
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	714	712	709
Sektor publiczny			
Ogółem	22	22	19
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	18	18	14
Spółki handlowe	1	1	1
Sektor prywatny			
Ogółem	686	689	689

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	592	587	584
Spółki handlowe	28	37	39
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	3	4
Spółdzielnie	2	2	2
Fundacje	1	2	2
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	20	20	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Na terenie gminy wg danych GUS w roku 2017 zarejestrowanych było 709 podmiotów gospodarczych, tj. o 5 mniej niż w roku 2015. Zdecydowanie przeważają podmioty z sektora prywatnego, gdzie ich liczba nieznacznie wzrasta. Ponad 80,0 % ogólnej liczby podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Wykres 12. Podmioty gospodarcze w Gminie Czernichów wg grup rodzajów działalności pkd.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 2. Podmioty – wskaźniki rozwoju gospodarczego.

	2015	2016	2017
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1050	bd	1042
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	80	75	60
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	74	81	66
Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	105	bd	104
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	165	bd	167
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	87	bd	86
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	13,7	bd	13,8
Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	125	118	97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Czernichów najwięcej (34) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (686) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 3,0% (21) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 28,3% (201) podmiotów, a 68,7% (487) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Czernichów najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Handel hurtowy i

detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (24.0%) oraz Budownictwo (18.2%).

Turystyczne obiekty noclegowe według rodzajów (na podstawie danych GUS z 2017 roku):

- inne obiekty hotelowe: 1
- ośrodki wczasowe: 6 (całoroczne: 4)
- ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe: 3
- zespoły domków turystycznych: 1 (całoroczne: 0)
- pokoje gościnne: 2 (całoroczne: 1)
- pozostałe obiekty niesklasyfikowane: 1

Gmina cechuje się mocnym potencjałem rozwojowym z sferze społeczno-gospodarczej, jednakże niezbędne są działania związane m.in. z dostosowaniem kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz współpraca przedsiębiorców z ośrodkami kształcenia. Istotna jest również spójna promocja gospodarcza regionu, w celu rozwoju nowych inwestycji generujących miejsca pracy, gdyż gmina dysponuje atrakcyjnymi terenami rekreacyjno-turystycznymi.

Na terenie gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych, znajdują się natomiast firmy:

- w Międzybrodzu Bialskim:
 - Wytwórnia Makaronów
 - „Makarony Międzybrodzkie”,
 - Zespół Elektrowni Wodnych Porąbka „Żar” który zatrudnia około 160 osób,
 - Zakład Usługowo - budowlany ZRiB,
 - liczne firmy oferujące usługi budowlane,
- w Czernichowie:
 - Zakład Cukierniczo - Piekarniczy zatrudniający ogółem około 100 osób,

- w Międzybrodziu Żywieckim:
 - Państwowy Zakład Opiekuńczo - Leczniczy zatrudniający około 150 osób,
 - Górską Szkoła Szybowcowa,
 - Polskie Koleje Linowe,
- na teren całej gminy
 - liczne ośrodki wczasowo - wypoczynkowe, stwarzające przede wszystkim sezonowe miejsca pracy,
 - obiekty i instytucje administracji samorządowej i państwowej.

Gmina będąc atrakcyjnym ośrodkiem turystyczno - wypoczynkowym powinna dalej rozwijać atrakcyjność oferty turystycznej szczególnie skierowaną do wypoczywających zimą. Atrakcyjność gminy podniesie także podniesienie standardów i zróżnicowanie rodzajów bazy noclegowej, a także wyznaczenie nowych ścieżek rowerowych i spacerowych.

4.3 ŚRODOWISKO

Klimat powiatu żywieckiego, na terenie którego położona jest gmina Czernichów, położony jest na terenie karpackiej dzielnicy klimatycznej (klasyfikacja wg R. Gumińskiego), charakteryzującej się występowaniem zależnej od wysokości nad poziomem morza piętrowości klimatycznej. Klimat cechuje się tu dużą zmiennością pogody. Średnia roczna suma opadów dla powiatu zależna jest od wysokości nad poziomem morza i wynosi od 800 do 1100 mm dla pięter niższych oraz odpowiednio od 1400 do 1800 mm dla pięter wyższych. Maksymalne wartości notowane są w miesiącach letnich (czerwiec-lipiec), a minimalne w miesiącach zimowych (styczeń/luty).

Na terenie powiatu okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 65 do 140 dni. Pierwsze opady pojawiają się zazwyczaj w listopadzie, a pokrywa śnieżna utrzymuje się do kwietnia. Najbardziej obfite opady śniegu przypadają na przełom lutego i marca.

Średnia roczna temperatura w powiecie żywieckim osiąga od 5OC w obszarze grzbietów górskich do 8OC w dolinach rzek. Na obszarze gminy Czernichów najniższe średnie temperatury notowane są na obszarach położonych najwyżej – na wysokości około 1100 m n.p.m. (około 2,5OC), natomiast najwyższa średnia temperatura wynosi około 8,5OC – na obszarach położonych najniżej (około 250 m n.p.n.).

Na stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy Czernichów wpływ ma przede wszystkim lokalna emisja zanieczyszczeń przez gospodarstwa indywidualne oraz niewielkie zakłady produkcyjno-usługowe (piekarnie, zakłady stolarskie itp.), a także transport samochodowy.

Gmina Czernichów jest w znacznym stopniu zgazyfikowana, nie posiada natomiast systemu ciepłowniczego. Sieć gazowa obejmuje swoim zasięgiem około 90% zamieszkałego obszaru gminy. Niestety ze względu na wysokie koszty, jedynie około 3% energii zużywanej w gminie na cele grzewcze stanowi energia gazu ziemnego. Znaczący udział w emisji zanieczyszczeń do powietrza mają gospodarstwa indywidualne, w których ogrzewanie oparte jest o tradycyjne nieefektywne kotły grzewcze o przestarzałej konstrukcji. Dodatkowym problemem jest używanie paliwa

o niskiej jakości (węgiel i muł węglowy) oraz niestety spalanie materiałów odpadowych i odpadów komunalnych.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza jest również transport kołowy. Emisja ze źródeł tego typu uzależniona jest m. in. od natężenia i płynności ruchu, stanu dróg i pojazdów czy rodzaju spalanego paliwa, a emitowane substancje to w głównej mierze CO, NO_x, tlenki siarki, cząstki stałe (sadza, metale) czy lotne związki organiczne.

Pokaźnym powierzchniowo obszarem funkcjonalnym w przestrzeni gminy jest tzw. obszar „otwarty” upraw polowych i lasów. Tereny rolne zajmują niewielkie powierzchnie na obrzeżu zabudowy. Gmina Czernichów posiada wysoki poziom lesistości. Zwarte połacie leśne zajmują wszystkie najwyżej położone fragmenty gminy (wzniesienia Beskidu Małego). Ogólna powierzchnia lasów na terenie Gminy wynosi ok. 3 547 ha, co stanowi ok. 60,9% jej powierzchni, z czego w administracji Lasów Państwowych Nadleśnictwa: Jeleśnia, obręb Żywiec; nadleśnictwa Andrychów, obręb Porąbka; nadleśnictwa Bielsko, obręb Szczyrk, - pozostaje ok. 2 000 ha, natomiast ok. 1 543 ha stanowią lasy niepaństwowe.

Obszar gminy o urozmaiconej konfiguracji charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi opartymi o harmonijnie łączące się tereny leśne, powierzchnie wodne sztucznych zbiorników wodnych, doliny cieków wodnych z wiejskim osadnictwem. Zwarte kompleksy leśne występują we wschodniej i zachodniej części gminy. Dużymi walorami charakteryzują się również obszary lasów pociętych w centralnej części gminy.

Ochrona prawna zasobów przyrodniczych w Gminie Czernichów kształtuje się następująco:

- Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
- ECONET - obszar gminy znajduje się w zasięgu sieci ekologicznej ECONET-PL
- Specjalny obszar ochrony siedlisk NATURA 2000 PLH240023 „BESKID MAŁY”
- Punktowe i małoobszarowe formy ochrony - brak form objętych ochroną prawną. Przy północnej granicy gminy, na terenie gminy Porąbka, na zboczu Hrobaczej Łąki, znajduje się rezerwat starobuczyny „Zasolnica”.

Walory środowiska przyrodniczego to przede wszystkim - Park Krajobrazowy Beskidu Małego wraz z kaskadą rzeki Soły, w tym przede wszystkim jezioro Międzybrodzkie oraz w niewielkiej części jezioro Żywieckie, jak również występujące na terenie gminy potoki i pasma wzniesień, wśród których na pierwszym miejscu wymienić należy Górę Żar. Do tej grupy walorów zalicza się również dobre warunki klimatyczne (klimat górski), czyste powietrze, wysoką lesistość terenu oraz obfitość fauny i flory.

4.4 PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA

Gmina Czernichów położona jest na południowo-wschodniej części województwa śląskiego, północnej części powiatu żywieckiego. Gmina wiejska oddalona od siedziby województwa - Katowic o ok. 55 km (w kierunku północno - zachodnim), od Bielska Białej - 25 km (w kierunku zachodnim), od siedziby powiatu - Żywiec 9 km (w kierunku południowym). Gmina położona na pograniczu jednostek powiatowych. Sąsiednie gminy to: Bielsko-Biała (powiat grodzki), Kozy, Wilkowice, Porąbka (powiat bielski), Łękawica, Żywiec, Łodygowice (powiat żywiecki). W skład gminy wchodzi 4 sołectwa: Czernichów, Tresna (siedziba Urzędu Gminy), Międzybrodzie Bialskie i Międzybrodzie Żywieckie. Obszar o niewielkiej powierzchni - ok. 55 km² o kształcie wydłużonym, położony w przełomowej dolinie rzeki Soły i na stokach wzniesień Beskidu Małego. Gmina Czernichów położona jest w uroczych zakątkach przełomowej rzeki Soły, w najpiękniejszych obszarach makroregionu Beskidu Zachodniego zwanego Beskidem Małym, wśród gór i jezior.

Sołectwo Czernichów położone jest u podnóża zapory w Tresnej, po obu stronach rzeki Soły, w dolinie potoku Roztoka, na stoku Suchego Wierchu. Na terenie sołectwa Czernichów znajduje się zabytkowa remiza strażacka, obecnie również miejsce spotkań stowarzyszeń z terenu Gminy oraz murowana kapliczka z oryginalną drewnianą dzwonnica z XVIII w. W centrum miejscowości znajduje się pomnik poświęcony mieszkańcom Gminy Czernichów poległym podczas II Wojny Światowej. Oba brzegi rzeki scala przepiękna kładka, która wieczorami, kiedy jest oświetlona, przemienia się w bardzo romantyczne miejsce. W Czernichowie mają swój początek szlaki turystyczne prowadzące na górę Magurka.

Sołectwo Tresna położone jest nad północnym i południowym brzegiem Jeziora Żywieckiego, na stokach Kościelca i Góry Przysłop. Jest najmniejszym sołectwem Gminy Czernichów. Stanowi ona jedynie niewielką część miejscowości, która zajmowała przed wybudowaniem zapory wodnej na przełomie rzeki Soły, miejsce dzisiejszego sztucznego Jeziora Żywieckiego. Na terenie miejscowości, oprócz wymienionej już zapory/elektrowni wodnej, znajdują się przystanie wodne,

restauracje i ośrodki wypoczynkowe, a brzegi jeziora są wspaniałym miejscem do wędkowania.

Sołectwo Międzybrodzie Żywieckie położone jest nad południowymi krańcami Jeziora Międzybrodzkiego, w dolinie potoku Isepnica, na stokach Żaru, Cisowych Grap i Rogacza. Na terenie miejscowości zlokalizowana jest Elektrownia Szczytowo-Pompowa „Porąbka-Żar” ze zbiornikiem wodnym na szczycie Góry Żar, która jest pierwszą w Polsce, szczytowo- pompową elektrownią. Wioska połączona jest ze szczytem góry Żar 6-cio kilometrową drogą i kolejką torowo- linową o wspaniałych walorach krajobrazowych. U podnóża Góry Żar znajduje się lotnisko, należące do położonej na stoku tejże góry Szkoły Szybowcowej „Żar”, która już od lat powojennych jest miejscem treningu i spotkań pilotów szybowcowych z Polski i innych krajów, a od lat 70-tych centrum lotniarstwa. Jako zabytek należy wymienić „Dzwonnicę pod Żarem” z 1928 r. Międzybrodzie Żywieckie, podobnie jak Bialskie, posiada dużą bazę gastronomiczno- noclegową i turystyczną. Do ważniejszych imprez organizowanych na terenie miejscowości należy zaliczyć Międzynarodowe Mistrzostwa Szybowcowe „Euroregion Beskidy” (kwiecień/maj), „Święto Lotnictwa” (koniec sierpnia) i „Bieg Górski Żar” (połowa września).

Sołectwo Międzybrodzie Bialskie położone jest na północnym brzegu rzeki Soły, w dolinach potoków: Ponikiew, Duża i Mała Żarnówka, na stokach Rogacza, Magurki i Hrobaczej Łąki. Stanowi 60% obszaru Gminy. Jej początki sięgają XV wieku. Należała ona wówczas do Starostwa Lipnickiego i Kobiernickiego. Znajduje się tu murowany kościół z 1863 roku z cennymi obrazami renesansowymi i barokowymi. Jest to typowa miejscowość turystyczno- wczasowa, z licznymi ośrodkami wypoczynkowymi, pensjonatami, restauracjami, przystaniami wodnymi. Jedną z corocznie (czerwiec/lipiec) organizowanych tutaj imprez jest cieszące się dużą popularnością wśród turystów „Święto Morza”.

Gmina Czernichów ma charakter typowo turystyczny – 62 % jej powierzchni zajmują lasy a 9% - wody jeziora Żywieckiego i Międzybrodzkiego. Jest to gmina, która jako jedna z nielicznych w Polsce, może zaoferować turystom jednocześnie góry, jeziora i stok narciarski. Przełomy rzeki Soły wykorzystano do budowy dwóch zapór/elektrowni w Porąbce (1936 r.) oraz w Tresnej (1966 r.). Dzięki zaporom

powstały przepięknie położone sztuczne jeziora: Międzybrodzkie i Żywieckie. W 1978r. na szczycie góry Żar zbudowano zbiornik wodny, a wewnątrz góry podziemną elektrownię szczytowo-pompową o największym na świecie spadzie wody - 440 m, unikalny w skali światowej obiekt energetyczny. Do środka elektrowni prowadzi sztolnia, mająca swój początek u podnóża zachodniego stoku Żaru. Od wielu lat góra Żar stanowi wielką atrakcję dla przyjeżdżających w Beskidy turystów, przyciągając ich niepowtarzalnymi widokami i przykuwającymi uwagę usytuowanymi na niej i w jej wnętrzu obiektami. Ze szczytu góry, od strony południowej, wschodniej i zachodniej, można cieszyć się przepiękną panoramą Beskidu Małego. Ze szczytów Beskidu Małego, tzn. m.i. : Czupel (930 m n.p.m.), Magurka (909 m n.p.m.), Rogacz (899 m n.p.m.), Żar (761 m n.p.m.) można zobaczyć całą panoramę Beskidu Małego, Śląskiego i Żywieckiego, a nawet Tatry.

Góra Żar jest również miejscem sportu i rekreacji. Jej wierzchołek jest pasem startowym dla lotniarzy i paralotniarzy, którzy ze względu na bardzo dogodne warunki do latania w tym rejonie, bardzo upodobili sobie to miejsce. Południowy stok służy jako trasa narciarska, wzdłuż której kursuje kolejka torowo linowa, a na długości górnej części trasy rozciągnięty jest wyciąg orczykowy. Na górę można dostać się na różne sposoby. Pierwszym z nich jest wyjazd kolejką torowo-linową, której dolna stacja znajduje się tuż obok szkoły szybowcowej. Lub pieszo, przy spokojnym marszu około godzinę. Istnieje również 6 kilometrowa droga asfaltowa, prowadząca na sam szczyt góry. Ze szczytu prowadzą trasy rowerowe, letni tor saneczkowy, park linowy, mini-park linowy dla najmłodszych. Na szczycie góry Żar działa także baza do uprawiania zorbingu, mountainboardingu, paintballa oraz off-roadu.

Położona w Beskidzie Małym, na południu Polski, u podnóża góry Żar szkoła szybowcowa jest lotniczą mekką, do której zmierzają piloci z całej Polski i innych państw. W 1936 roku na szczycie Żaru powstało lotnisko szybowcowe, a później szkoła pilotów szybowcowych. Do lat 70. start szybowców odbywał się przy pomocy naciąganych ręcznie gumowych lin, a ich transport na szczyt Żaru na specjalnych wózkach kolejki szynowej (na jej miejscu w 2003 r. powstała dzisiejsza kolejka torowo-linowa). Od momentu wybudowania zbiornika wodnego na Żarze, szybowce startują z lotniska u podnóża góry, holowane przez samoloty. W ramach rekompensaty za

utrata budynków, spowodowaną budową zbiornika, szkoła otrzymała od inwestora elektrowni nowy obszerny hotel i hangar. W roku 2002 Górskiej Szkole Szybowcowej Żar zostało nadane imię Adama Dziurzyńskiego - wieloletniego kierownika szkoły i osoby bardzo dla niej zasłużonej. Szybowce holowane są przez samoloty JAK 12 lub Wilga . Specjalną propozycją jest nauka i trening akrobacji szybowcowej. Całkowita długość lotniska od dolnego skraju do małego wyciągu wynosi 655 m. Lotnisko posiada pasy trawiaste długości około 380m i 440m nachylone pod kątem 50 w części dolnej i 120 powyżej hangarów. Lądowanie wykonuje się zawsze pod stok ze względu na specyfikę lotniska i ograniczone możliwości podejścia. Na terenie lotniska odbywają się: – starty szybowców przy użyciu lin gumowych ze szczytu góry Żar i ze zbocza góry Żar, miejscem lądowania jest lotnisko Żar, – skoki spadochronowe na spadochronach szybujących, – wspólne loty samolotowe, szybowcowe, lotniowe i paraglajtowe.

Gmina Czernichów zapewnia bazę wypoczynkową w ośrodkach czasowych, gospodarstwach agroturystycznych, pensjonatach, prywatnych kwaterach i na polu biwakowym. Obecnie na jeziorach Międzybrodzkim i Żywieckim można uprawiać sporty wodne i wędkarstwo. Znajdują się tu także przystanie wodne i wypożyczalnie sprzętu. Podstawową funkcją gospodarczą Gminy Czernichów jest funkcja turystyczno-wypoczynkowa, zaś uzupełniające znaczenie ma rolnictwo i drobna wytwórczość. Istniejące w gminie walory i zasoby środowiska przyrodniczego, dwa sztuczne zbiorniki wodne: Jezioro Żywieckie i Jezioro Międzybrodzkie, kolej linowo terenowa na górę Żar wraz z trasą narciarską oraz Górską Szkołą Szybowcową „ŻAR” wpływają, poprzez tworzenie doskonałych warunków do całorocznego wypoczynku i rekreacji, na jej dużą atrakcyjność turystyczno-wypoczynkową w różnorodnych, aktywnych formach, tj. turystyki górskiej (pieszej i rowerowej), uprawiania sportów wodnych i zimowych (narciarstwa biegowego i zjazdowego), wędkarstwa, jeździectwa, sportów szybowcowych, lotniarstwa i paralotniarstwa. Zabudowa na obszarze gminy ukształtowała się głównie w dolinie rzeki Soły i jej głównych dopływów, w nawiązaniu do układów komunikacyjnych. Poszczególne sołectwa charakteryzują się zróżnicowaną wielkością i gęstością zaludnienia.

Zewnętrzny układ drogowy zapewnia gminie powiązania z sąsiednimi miastami (Żywiec, Bielsko Biała) oraz z siedzibą województwa (Katowice). Przebiegająca z południa na północ droga wojewódzka łączy wszystkie jednostki wiejskie pomiędzy sobą i zewnętrznie z sąsiednimi miastami, drogi powiatowe biegnące przez centralne części poszczególnych wsi należą do traktów historycznych w Beskidach. Odległość i korzystne połączenia gminy z Katowicami i całą konurbacją śląską oraz sąsiedztwo jezior zaporowych i obszarów przyrodniczo chronionych stwarzają predyspozycje utworzenia z obszaru gminy strefy wypoczynku cotygodniowego, a w szerszym układzie (krajowym) - agroturystyki i form wypoczynku wyspecjalizowanego.

Na obszarze gminy panują doskonałe warunki do rozwoju turystyki i sportu zarówno letniego jak i zimowego. Małe gospodarstwa rodzinne, bo głównie w takich prowadzona jest produkcja rolnicza metodą ekologiczną, są miejscem kultywowania rodzinnych tradycji, edukacji ekologicznej młodzieży i miejscem wypoczynku turystów. W Gminie Czernichów funkcjonuje kilkanaście gospodarstw agroturystycznych tj. gospodarstw rolniczych, w których istnieją możliwości wypoczynku na wsi.

Walory krajoznawczo - kulturowe - reprezentowane przez zabytkowe obiekty, takie jak:

- drewniana dzwonnica i przydrożna kaplica przy drodze głównej w Czernichowie,
- Kościół Parafialny pw. Św. Marii Magdaleny w Międzybrodzu Bialskim,
- drewniana dzwonnica pod Górą Żar (1928r.),
- kaplica na Kosarzyskach (1926r.),
- ujęte w ewidencji zabytków domy drewniane i murowane, liczne krzyże, kapliczki i figury przydrożne na terenie Międzybrodzia Żywieckiego,
- przydrożne kamienne figurki barokowe o czworonośnych słupach z cokołami,
- zabytkowa dzwonnica w Tresnej,
- zachowane przykłady historii, tradycji, zwyczajów i lokalnego folkloru, związane z dawnymi zajęciami i sposobem życia miejscowej ludności, które znajdują się w zbiorach Izby Regionalnej przy Centrum Kultury w Międzybrodzu Bialskim.

Przez teren gminy nie przebiegają linie kolejowe. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Pietrzykowicach w odległości 9 km od gminy. Dzięki publicznej komunikacji samochodowej gmina ma dogodne połączenia z miastami: Żywiec, Bielsko-Biała i Kęty. Dostępność linii autobusowych i busowych możliwa jest poprzez sieć około 30 przystanków, zlokalizowanych na terenie gminy. Na obszarze gminy znajdują się trzy ogólnodostępne parkingi na wydzielonych placach w Czernichowie, Międzybrodzu Bialskim i Międzybrodzu Żywieckim.

Gmina posiada dogodne warunki do uprawiania tradycyjnej turystyki pieszej i rowerowej po drogach powiatowych i gminnych oraz oznakowanych trasach turystycznych. Pomimo dogodnych warunków krajobrazowych na terenie gminy nie ma gęstej sieci ścieżek turystycznych i tras rowerowych. W przyszłości należy doprowadzić do stworzenia sieci takich ścieżek i tras w połączeniu z istniejącymi, a także nowymi szlakami turystycznymi związanymi z wykorzystaniem walorów zbiornika wodnego i sąsiednich wzniesień.

Sieć dróg ponadlokalnych zapewnia dogodne połączenia wszystkich jednostek wiejskich z bezpośrednim i dalszym sąsiedztwem. Uporządkowania wymaga część dróg gminnych w celu uzyskania odpowiednich parametrów technicznych.

Zaopatrzenie w wodę poszczególnych mieszkańców gminy realizowane jest głównie za pośrednictwem ujęć lokalnych wody pitnej oraz indywidualnych studni gospodarskich. Właścicielem sieci wodociągowej (komunalnej) na terenie Gminy Czernichów jest Urząd Gminy, a jej administratorem - Zakład Usługowo-Produkcyjny Gospodarki Wodno-Ściekowej „ISEPNICA” w Międzybrodzu Bialskim, z siedzibą przy ul. Energetyków 2. Ponadto na terenie Gminy funkcjonują Spółki: – Spółka Wodna nr 1 w Czernichowie, ul. Turystyczna Czernichów, – Spółka Wodociągowa w Czernichowie, ul. Strażacka Czernichów, – Spółka Wodociągowa w Międzybrodzu Bialskim, ul. Zdrojowa, przysiółek Ogórki, – Spółka Wodno-Wodociągowa pod Hrobaczą Łąką, ul. Jutrzenki 9, Międzybrodzie Bialskie, – Spółka Michalaki - Kosy - Groń, ul. Koniora 45. Zaopatrzenie w wodę odbywa się głównie z ujęć lokalnych (prywatnych), z których woda dostarczana jest do pojedynczych budynków lub grup domów. W okresach suszy w studniach gospodarskich obserwowany jest okresowy zanik wody. W związku z niedostatecznym zwodociągowaniem obszaru Gminy

poważnym problemem jest również rozwiązanie zapotrzebowania na wodę przeciwpożarową.

Odprowadzanie ścieków z poszczególnych sołectw realizowane jest za pośrednictwem sieci kanalizacji sanitarnej będącej w administracji Zakładu Usługowo - Produkcyjnego Gospodarki Wodno - Ściekowej „ISEPNICA” w Międzybrodzu Bialskim. Właścicielem sieci jest Gmina Czernichów. Ścieki z terenów skanalizowanych odprowadzane są na istniejące oczyszczalnie ścieków w Międzybrodzu Bialskim, Międzybrodzu Żywieckim, Czernichowie i Tresnej Małej. Pozostałe ścieki komunalne gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i okresowo wywożone wozami asenizacyjnymi do w/w oczyszczalni. Są tereny, na których częstym sposobem pozbywania się ścieków są nieszczelne zbiorniki bezodpływowe przyczyniające się dopływu części ścieków surowych do gruntu, potoków i cieków powierzchniowych.

Przez teren Gminy Czernichów przebiegają drogi o charakterze:

- wojewódzkim,
- powiatowym,
- gminnym.

Do dróg wojewódzkich na terenie Gminy należy droga nr 948 o długości 40 km łącząca Oświęcim z Żywcem, położona w województwach: małopolskim oraz śląskim. Miejscowości leżące na trasie tej drogi to Oświęcim, Grojec, Nowa Wieś, Kęt, Kobiernice, Międzybrodzie Bialskie, Czernichów oraz Żywiec. Długość tej drogi na terenie Gminy Czernichów wynosi około 9 kilometrów. Łączna długość dróg powiatowych na terenie Gminy Czernichów wynosi 14,894 kilometra. Łączna długość dróg gminnych na terenie Gminy Czernichów wynosi: 70,65 kilometrów. 83% tych dróg to drogi betonowe lub asfaltowe, drogi tłuczniowe stanowią 9% ogółu dróg na terenie gminy, a gruntowe 8%.

Operatorem sieci przesyłowej na terenie Polski jest spółka PSE SA (Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA). Przedmiotem działania Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. jest świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej,

przy zachowaniu wymaganych kryteriów bezpieczeństwa pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE).

Na terenie Gminy Czernichów zalkalizowane są, będące w eksploatacji PSE SA Oddział w Katowicach linie elektroenergetyczne 220 kV relacji Elektrownia Żar1 - Bujaków i Elektrownia Żar2 - Bujaków. Przedstawione są na mapie poglądowej poniżej. Jednocześnie jak wynika z informacji pozyskanych od spółki w planach rozwojowych krajowej sieci przesyłowej nie przewiduje się na terenie Gminy budowy nowych obiektów elektroenergetycznych o napięciu 220 kV i wyższym.

5 ANALIZA STRATEGICZNA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH DOTYCZĄCYCH ROZWOJU GMINY CZERNICHÓW – ANALIZA SWOT

Na tym etapie opracowana została analiza SWOT dla czterech obszarów tematycznych (społeczeństwo, potencjał gospodarczy, uwarunkowania przestrzenno-techniczne, uwarunkowania środowiskowe), w ramach której na podstawie wyników cząstkowych analiz SWOT określone zostały najistotniejsze silne i słabe strony oraz najistotniejsze szanse i zagrożenia w ramach otoczenia politycznego, ekonomicznego, społecznego, technologicznego i ekologicznego. Analiza strategiczna SWOT została dostosowana do charakteru Gminy Czernichów i obejmuje:

- mocne strony (atuty / stymulanty) - najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Czernichów, które są aktywnymi źródłami jej rozwoju lub nieaktywnymi, ale możliwymi do zaktywizowania źródłami tego rozwoju oraz aktywne czynniki zewnętrzne przyczyniające się do rozwoju Gminy Czernichów;
- słabe strony (problemy / destymulanty) - istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Czernichów, które są hamulcami lub barierami jej rozwoju oraz aktywne czynniki zewnętrzne będące barierami lub hamulcami rozwoju gminy;
- szanse (wewnętrzne / zewnętrzne) - wyróżniające Gminę Czernichów, mające swoje źródło na jej terenie, szczególne możliwości wykreowania jej nowych atutów, zdyskontowania istniejących, atutów, rozwiązania problemów, wyeliminowania zagrożeń lub zabezpieczenia się przed nimi oraz najważniejsze, pozytywne czynniki zewnętrzne, które istniały w momencie analizy i mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami, lub których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą, po spełnieniu pewnych warunków, stać się stymulantami;

- zagrożenia (wewnętrzne / zewnętrzne) - najważniejsze, istniejące w momencie analizy, właściwości Gminy Czernichów, które są nieaktywnymi, lecz możliwymi do zaktywizowania barierami lub hamulcami jej rozwoju, lub sytuacji wysokiego prawdopodobieństwa utraty danego atutu, pojawienia się problemu lub utraty stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany znajduje się na terenie gminy oraz najważniejsze, negatywne czynniki zewnętrzne, których zaistnienie w przyjętym horyzoncie czasowym jest wysoce prawdopodobne, i które mogą stać się destymulantami, lub sytuacji wysokiego prawdopodobieństwa utraty danej stymulanty, wtedy gdy przyczyna zmiany leży poza Gminą Czernichów.

Tabela 3. Analiza SWOT dla obszaru Gminy Czernichów.

Mocne strony	Słabe strony
1. Atrakcyjne położenie geograficzne gminy.	1. Stan techniczny infrastruktury drogowej.
2. Górski mikroklimat.	2. Mała liczba gospodarstw ekologicznych.
3. Bardzo dobre warunki do uprawiania sportu i turystyki.	3. Niewielka liczba miejsc z produktem lokalnym oraz produkującą zdrową żywność.
4. Bliskość dużych miast (Bielsko-Biała, Żywiec).	4. Brak oznaczeń i informacji na temat terenów atrakcyjnych przyrodniczo-Brak identyfikacji turystycznej gminy oraz brak przewodników
5. Dobra dostępność komunikacyjna.	5. Słabo rozwinięta sieć szlaków pieszych.
6. Wysoka lesistość gminy.	6. Brak całościowej i konsekwentnej polityki inwestycyjnej wobec MŚP.
7. Występowanie terenów NATURA 2000.	7. Brak oferty dla młodych w zakresie zasobów
8. Jezioro Żywieckie, Jezioro Międzybrodzkie, tereny nad jeziorami i rzekami.	
9. Jednorodne grupy mieszkańców.	
10. Różnorodna oferta kulturalna dla mieszkańców.	

<p>11. Obiekty sportowo-rekreacyjne
np. Boisko sportowe w Międzybrodziu Bialskim, Orlik w Międzybrodziu Bialskim, Orlik w Międzybrodziu Żywieckim, Hala Sportowa w Międzybrodziu Bialskim, Hala sportowa, etc.) i tradycje sportowe.</p> <p>12. Lokalni przedsiębiorcy – rodzinna przedsiębiorczość.</p> <p>13. Baza oświatowa.</p> <p>14. Organizacje pozarządowe działające w gminie.</p> <p>15. Historia i dziedzictwo kulturowe gminy oraz unikatowość jej wielu elementów np. Góra Żar, lotnisko, centrum sportów ekstremalnych.</p> <p>16. Atrakcyjny teren o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.</p> <p>17. Zmotywowana i chętna społeczność do działania sferze spraw lokalnych.</p> <p>18. Potencjał do rozwoju usług turystycznych i okołoturystycznych.</p> <p>19. Duży zasobów infrastruktury, w oparciu o którą możliwy jest rozwój oferty spędzania czasu</p>	mieszkaniowych, ofert pracy, spędzania czasu wolnego. 8. Niski poziom wykorzystania energii z OZE. 9. Bariery finansowe w dostępie do oferty kulturalnej. 10. Brak rozpoznawalnego, silnego wizerunku turystycznego gminy - niewystarczająca, niezintegrowana i niedostateczna promocja gminy (brak w tym zakresie integracji działań gminy i jej jednostek, przedsiębiorców i organizacji społecznych) 11. W niektórych obszarach niedoinwestowana infrastruktura turystyczna, a w wielu jeszcze nieprzygotowana do korzystania z niej. 12. Niski poziom zaufania i zaradności wśród mieszkańców. 13. Niejednorodny system wizualny gminy i jej jednostek. 14. Niedostatecznie rozwinięte funkcje turystyczno-rekreacyjne gminy w odniesieniu do jej potencjału w tym zakresie. 15. Zły stan techniczny części obiektów zabytkowych.

wolnego dla mieszkańców obszaru. 20. Wysoka aktywność lokalnego samorządu w rozwiązywaniu problemów społecznych. 21. Rozwinięta oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna (jednorazowe wydarzenia i zajęcia stałe). 22. Doświadczenie Urzędu Gminy w prowadzeniu projektów i inwestycji gminnych. 23. Otwartość Urzędu Gminy i chęć podjęcia współpracy z innymi lokalnymi podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi. 24. Atrakcyjne zielone obszary, które można wykorzystać na rzecz projektów sportowo rekreacyjnych i społecznych. 25. Skłonność części wykształconych mieszkańców gminy i subregionu (w tym absolwentów szkół wyższych) do trwałego wiązania swojej przyszłości z Gminą Czernichów.	16. Zbyt mała ilość szlaków turystycznych i punktów widokowych oraz ich zbyt mała integracja wewnątrz i zewnątrz. 17. Brak oferty inwestycyjnej skierowanej głównie do inwestorów działających w branży turystyczno-rekreacyjnej. 18. Niedostatek miejsc parkingowych w okolicach atrakcji turystycznych. 19. Brak podmiotów ekonomii społecznej. 20. Niski poziom estetyki przestrzeni publicznych i prywatnych posesji - brak skłonności do gospodarowania i pielęgnowania swoich parceli przez mieszkańców. 21. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców gminy. 22. Niski poziom integracji społecznej wśród mieszkańców gminy. 23. Niski poziom świadomości obywatelskiej i postaw obywatelskich wśród mieszkańców gminy.

	24. Niski poziom koordynacji planów i działań gminy z planami i działaniami innych podmiotów na jej terenie. 25. Brak udziału organizacji społecznych w wykonywaniu publicznych zadań gminy. 26. Braki w zakresie infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej.
Szanse	Zagrożenia
1. Rozwój ilościowy podmiotów oparty o walory gminy – produkcja żywności, agroturystyka. 2. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna gminy. 3. Bardzo dobre warunki do wyznaczenia szlaków turystycznych (pieszych oraz rowerowych). 4. Wybudowanie mariny, ośrodka sportów wodnych. 5. Inicjatywy w zakresie wytwarzania zdrowej żywności. 6. Rozwój turystyki i rekreacji. 7. Rozwój i promocja produktów lokalnych. 8. Rozwój cyfryzacji. 9. Zmiana mentalności mieszkańców w kierunku brania	1. Starzenie się społeczeństwa. 2. Migracje młodych ludzi do większych miast. 3. Silna konkurencja sąsiednich gmin. 4. Brak monitorowania i realizacji Strategii Rozwoju. 5. Brak współpracy i klimatu otwartości na zmiany i wyzwania. 6. Brak własnej aktywności wśród mieszkańców gminy. 7. Ponadlokalne rozwiązania prawne ograniczające swobodę decyzyjną władz gminy w zakresie realizacji jej zadań. 8. Duże nakłady finansowe w celu przygotowania obiektów turystycznych.

odpowiedzialności za środowisko, w którym żyją. 10. Rozwój inwestycji infrastrukturalnych. 11. Rozwój działalności usługowych dla mieszkańców i turystów. 12. Promocja i rozwój rodzimych branż. 13. Zwiększenie liczby turystów poprzez intensywną promocję. 14. Strumienie finansowe ze strukturalnych źródeł finansowania. 15. Napływ wiedzy, innowacji i nowych technologii na teren gminy. 16. Dodatnie procesy migracyjne. 17. Moda wśród części mieszkańców na zdrowy tryb życia i aktywność fizyczną. 18. Zainteresowanie części mieszkańców wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. 19. Gotowość władz samorządowych gmin sąsiednich do rozwoju współpracy w zakresie turystyki i rekreacji. 20. Poszukiwanie, przez inwestorów zagranicznych oraz zewnętrznych krajowych,	9. Marginalizacja potrzeb gminy na poziomie subregionalnym i regionalnym. 10. Wypieranie lokalnej, tradycyjnej kultury przez ponadlokalną, zunifikowaną kulturę masową (globalną). 11. Napływ ponadlokalnych, zunifikowanych postaw, poglądów, zwyczajów, obyczajów i pragnień wywołujące utratę tożsamości lokalnej mieszkańców. 12. Napływ obecnych ponadlokalnie, biernych, roszczeniowych i skrajnie konsumpcyjnych postaw życiowych, wzorców nieuczciwości, egoizmu, obojętności, głębokiej nieufności, omijania i wykorzystywania prawa niezgodnie z intencją prawodawcy 13. Rozwój nowoczesnych form turystyki i usług turystycznych w sąsiednich gminach.

atrakcyjnych miejsc pod nowe inwestycje.

21. Popyt na tzw. zdrową żywność, -
popyt na produkty regionalne i ekologiczne.

22. Rozwój organizacji
pozarządowych o regionalnymi
krajowym zasięgu działalności, -
prawne możliwości w zakresie
tworzenia spółdzielni
socjalnych.

23. Możliwość wykorzystania
doświadczeń dobrych praktyk
innych, podobnych gmin w
stymulowaniu rozwoju
gospodarczego, społecznego i
środowiskowego gminy.

Źródło: Opracowanie własne.

6 MISJA ROZWOJU

Misja stanowi odpowiedź na pytanie: „Po co istniejesz?”. Powodem, dla którego istnieje samorząd gminny został określony przez sejm, jako wykonywanie określonych ustawami zadań publicznych o charakterze lokalnym. Można zatem określić, iż misją każdej polskiej gminy, jest „pełnienie roli służebnej wobec społeczności, gospodarki i środowiska znajdujących się na jej terenie”.

Misją rozwoju Gminy Czernichów jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz budowanie przedsiębiorczej wspólnoty, szanującej tradycję i otwartej na innowacje, działającej w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.

Misja rozwoju Gminy Czernichów stanowi drogowskaz i odnosi się do skuteczności zaplanowanych działań, które mają zapewnić efektywne osiągnięcie wizji rozwoju. Misja rozwoju jest kierowana wprost do interesariuszy rozwoju, czyli mieszkańców, władz gminy, liderów lokalnych, administracji, podmiotów społecznych i gospodarczych. Głównym beneficjentem Strategii Rozwoju Gminy Czernichów są mieszkańcy gminy, zarówno zbiorowo, jak i indywidualnie. Efektem realizacji Strategii będzie zatem zwiększenie korzyści mieszkańców, jakie odnosić będą zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym. Beneficjentem Strategii są także organizacje pozarządowe i podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy. Środowisko przyrodnicze gminy jest kolejnym beneficjentem Strategii, gdyż służy ona zabezpieczeniu lokalnych ekosystemów przez degradacją.

7 WIZJA ROZWOJU

Na podstawie misji, analizy dotychczasowych osiągnięć, analizy strategicznej, analizy uwarunkowań prawnych, diagnozy prospektywnej, wyników warsztatów strategicznych, a także aspiracji społeczności lokalnej i władz samorządowych, sformułowana została przedstawiona dalej, syntetyczna wizja rozwoju Gminy Czernichów.

Gmina Czernichów to miejsce, w którym dobrze się mieszka oraz spędza czas wolny. Aktywni mieszkańcy, korzystają z jej walorów przyrodniczych szanując unikalny krajobraz i dziedzictwo kulturowe oraz wspólnie dbają o jego rozwój. Gmina Czernichów posiada ponadregionalne funkcje turystyczno-rekreacyjne, bazujące na walorach środowiskowych, bogatej historii i kulturze. Posiada nowoczesną infrastrukturę techniczną zaspokajającą oczekiwania mieszkańców i gospodarki. Gmina Czernichów posiada atrakcyjne przestrzenie dające możliwość do tworzenia lokalnej przedsiębiorczości bazującej na turystyce, sporcie i rekreacji.

Wizja strategiczna rozwoju Gminy Czernichów określa pożądany, możliwy do osiągnięcia stan w perspektywie do 2030 roku. Określa jaki charakter powinna posiadać Gmina Czernichów oraz jest oparta na analizie wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań gminy, a także zawiera pożądane procesy rozwojowe. W zapisach wizji uwzględnione zostały wszystkie grupy podmiotów mające istotny wpływ na poszczególne etapy i wymiary rozwoju gminy. Jej zapisy są spójne oraz stanowią podstawę do aktywizacji i motywowania lokalnych społeczności i nawiązywania partnerstw w procesie rozwoju. Wizja przedstawia Gminę Czernichów

jako przyjazną dla mieszkańców i turystów przestrzeń, bogatą w ofertę rekreacyjno-turystyczną, która napędza rozwój i pozwala osiągnąć wzrost gospodarczy. Należy, także zwrócić uwagę, iż Gmina Czernichów zamierza podjąć szczególne działania w kierunku rozwoju przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych z uwzględnieniem tworzenia produktów lokalnych oraz zintegrowanej promocji. Będzie to miało wpływ na osiągnięcie zadowalającego stanu gminy, która rozwijać się będzie w sposób zrównoważony, czyli świadomy i trwały. Poprzez odpowiednio realizowaną politykę rozwoju ukierunkowaną na osiągnięcie powyższej wizji oraz przy odpowiednim monitorowaniu postępów i stosowaniu ewentualnych wymaganych modyfikacji działań strategicznych sprzyjał będzie korzystny klimat do dobrego zamieszkania i rozwoju przedsiębiorczości opartej na lokalnych potencjałach w zrównoważonym środowisku.

8 PRIORYTETY STRATEGICZNEGO ROZWOJU

W wyniku analizy wewnętrznych i zewnętrznych obszarów kluczowych dla rozwoju Gminy Czernichów (analiza SWOT) opracowanych na podstawie opinii zespołu ds. aktualizacji strategii – sformułowano cztery priorytety strategiczne dla Gminy Czernichów.

8.1 PRIORYTETY STRATEGICZNE

1. Zintegrowanie działań na rzecz aktywizowania społeczności lokalnej oraz budowania ludzkiego i społecznego kapitału.

2. Rewaloryzacja obszarów zdegradowanych oraz tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych z poszanowaniem środowiska naturalnego i jego walorów.

3. Tworzenie przedsiębiorczej wspólnoty i kreowanie zrównoważonego rozwoju w obszarze turystyki, sportu i rekreacji.

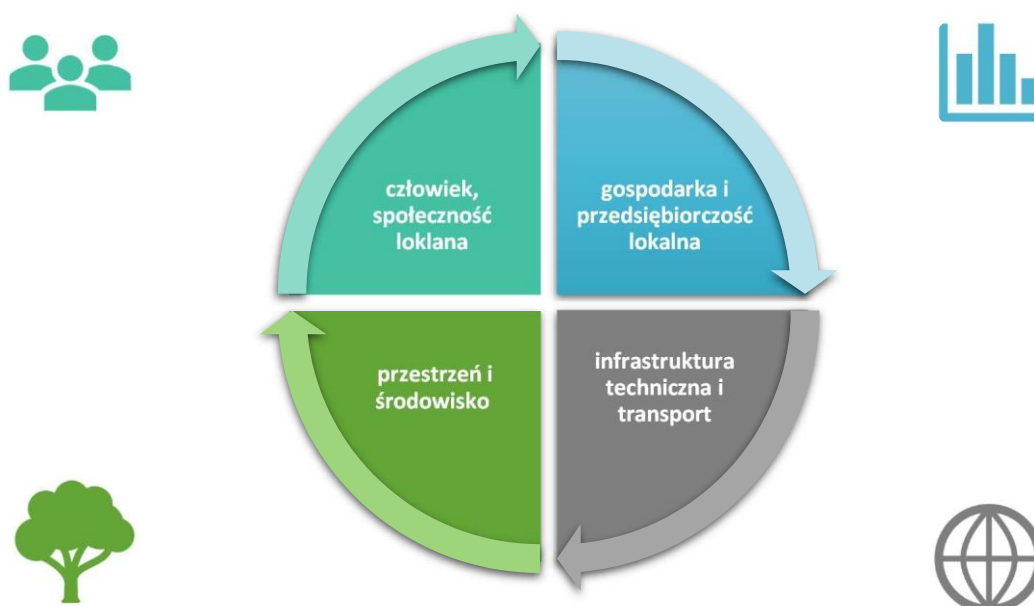
4. Nowoczesna Infrastruktura techniczna, środowiskowa i społeczna

9 CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne dla Gminy Czernichów zostały oparte o wcześniej przeprowadzone analizy i bezpośrednio odnoszą się do priorytetów strategicznych gminy. Cele strategiczne to cele, których osiągnięcie warunkuje wypełnienie misji samorządu Gminy Czernichów, polegającej na urzeczywistnieniu wizji jej rozwoju. Cele strategiczne są najważniejsze i nie mogą podlegać modyfikacji, aż do ponownej zmiany Strategii.

9.1 CELE STRATEGICZNE

1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.
2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzenie lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.

10 PROJEKTY STRATEGICZNE I POZOSTAŁE KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

Podstawowym narzędziem umożliwiającym wdrożenie zapisów strategii rozwoju gminy są projekty, będące działaniami dobrze zaplanowanymi, celującymi na osiągnięcie wizji rozwoju gminy oraz nastawionymi na wykorzystanie mocnych stron - szans i na przeciwdziałanie zewnętrznym zagrożeniom i słabościom. Wszystkie przyjęte projekty wynikają z celów strategicznych, a także priorytetów strategicznych gminy. Proces rozwoju lokalnego opiera się na działaniach związanych z wnikliwą diagnozą oraz procesem rekomendacji strategicznych wynikających z diagnozy. Zgodnie z powyższym sformułowanie celów strategicznych Gminy Czernichów zostało oparte o wcześniej przeprowadzone analizy i bezpośrednio związane jest z obszarami wyznaczonymi jako priorytety strategiczne gminy.

10.1 PROJEKTY STRATEGICZNE

Projekty strategiczne są działaniami dobrze zaplanowanymi, celującymi na osiągnięcie wizji rozwoju Gminy Czernichów oraz nastawionymi na wykorzystanie mocnych stron oraz szans na przeciwdziałanie zewnętrznym zagrożeniom i słabościom. Wszystkie przyjęte projekty wynikają z celów strategicznych oraz celów operacyjnych, a także priorytetów strategicznych gminy.

Tabela 4. Projekty i zadania strategiczne.

Nr	Nazwa działania	Cel strategiczny	Okres realizacji
1.	Utworzenie Młodzieżowego Centrum Aktywności Twórczej	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
2.	Udostępnienie przestrzeni na działania organizacji pozarządowych – Utworzenie Centrum Organizacji	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023

	Pozarządowych		
3.	Organizacja rokrocznej imprezy - Święto Morza	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2030
4.	Utworzenie Społecznego Centrum Informacji Turystycznej w Gminie Czernichów - aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców oraz organizacji społecznych	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
5.	Program warsztatów- poznawanie kultury ludowej	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
6.	Aktywna integracja społeczna mieszkańców – Utworzenie Centrum Aktywizacji Społecznej	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
7.	Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
8.	Razem w lepszą przyszłość – Utworzenie Centrum Inicjatyw Społecznych	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
9.	Wzbogacenie oferty cyklicznych imprez kulturalno-rekreacyjnych i sportowo-	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju	2018-2023

	artystycznych na podstawie inwentaryzacji stanu obecnego, analizy potrzeb i zainteresowania mieszkańców – nowe wydarzenia / elementy wydarzeń	oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	
10.	Utworzenie Młodzieżowej Rady Gminy	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2020
11.	Wsparcie zatrudnienia- przygotowanie i wdrożenie oferty szkoleniowo – doradczej, edukacyjnej, a także integracyjnej dla mieszkańców mającej na celu zdobycie nowych umiejętności, kompetencji i poszerzenia wiedzy, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu wśród mieszkańców gminy	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2023
12.	Edukacja ekologiczna mieszkańców wraz z programem działań służących ochronie środowiska	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	2018-2030
13.	Modernizacja nieruchomości jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz wyposażenie strażaków w sprzęt osobisty	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania	2018-2026
13.	Modernizacja brzegów Jeziora Żywieckiego od zapory w Tresnej do Zarzecza	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię	2019-2025

		oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	
14.	Tworzenie infrastruktury rekreacyjno-sportowej i zagospodarowanie terenów zielonych poprzez modernizację placu zabaw i siłowni zewnętrznej w Międzybrodzu Żywieckim	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2025
15.	Zagospodarowanie terenu przy Centrum Kultury w Międzybrodzu Żywieckim wraz z rozwojem integracji i animacji kulturalnej	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2025
16.	Modernizacja promenady nad jeziorem w Tresnej	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2025
17.	Zagospodarowanie obrzeży potoku Ponikiewicza z przejściem podziemnym i ławeczkami	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2026
18.	Modernizacja promenady nad jeziorem w Międzybrodzu Żywieckim	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię	2018-2026

	oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.		
19. Budowa wiat służących wypoczynkowi i integracji mieszkańców a także wiat przy szlakach turystycznych	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2024	
20. Budowa muszli koncertowej – zagospodarowanie terenu obok boiska sportowego – Międzybrodzie Bialskie	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2026	
21. Zagospodarowanie góry Żar – teren Łazki – budowa ścieżek rowerowych	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2030	
22. Zagospodarowanie terenów zielonych w gminie- Zielono w Gminie Czernichów – zaangażowanie mieszkańców na rzecz działania w przestrzeni wspólnej- zachęcanie mieszkańców do upiększania swoich posesji – konkursy wewnątrz- i międzysołeckie,	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	2018-2030	

23.	Wyznaczenie i budowa ścieżek rowerowych – łączących tereny rekreacyjne, miejsca związane z kulturą i sportem – możliwość atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego i wykorzystanie alternatywnego transportu	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2026
24.	Budowa drogi krzyżowej – obręb Hrobaczej łąki	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2030
25.	Wprowadzenie funkcji rekreacyjnych dla terenów posiadających wysokie walory turystyczno-krajobrazowe	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2030
26.	Przygotowanie i zatwierdzenie Polityki Promocyjnej Gminy w obszarze – atrakcyjny obszar turystyczno-krajobrazowy, a także opracowanie, przyjęcie i wdrażanie Strategii Rozwoju Turystyki i Sportu	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2030
27.	Budowa i modernizacja szlaków turystycznych (piesze, rowerowe), utworzenie spójnej identyfikacji wizualnej informującej o	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu	2018-2030

	szlakach/ścieżkach rowerowych i rekreacji. - oznakowanie szlaków turystycznych (tablice informacyjne, mapy, informatory, aplikacje mobilne)		
28.	Zwiększenie dostępności oferty sportowo-rekreacyjnej – budowa nowego budynku i utworzenie Beskidzkiego Centrum Sportów Wodnych	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2026
29.	Remont zabytkowej dzwonnicy w Tresnej	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2023
30.	Budowa wież widokowych na szczytach Czupla i Jaworzyny	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2028-2026
31.	Rozwój oferty Muzeum w Centrum Kultury w Międzybrodziu Bialskim	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2023
32.	Ożywienie gospodarcze obiektów przy ul. Sportowej	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu	2018-2023

		lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	
33.	Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	2018-2030
34.	Zagospodarowanie terenu wokół Zapory w miejsca parkingowe i tablice informacyjne	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2026
35.	Modernizacja oczyszczalni w Małej Tresnej i budowa sieci kanalizacji ściekowej w przysiółku Barabasze oraz przysiółku „Zabrodzie” przy ul. Nad Jeziorem	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2023
36.	Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej obejmującej górę Żar	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2026
37.	Poprawa jakości dróg, ulic i chodników na terenie gminy- poprawa dostępności komunikacyjnej oraz poczucia bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym a także w przestrzeni publicznej	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2024

	(m.in. ul. Spacerowa, ul. Beskidzka, ul. Akacyjowa, ul. Strażacka, ul. Gajni, ul. Energetyków, ul. Nad Jeziozem)		
38.	Zagospodarowanie terenu w Centrum Tresnej wraz z poprawą dostępności komunikacyjnej – budowa zatoki parkingowej	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2023
39.	Wymiana oświetlenia ulicznego na nowe i energooszczędne	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2024
40.	Poprawa efektywności energetycznej poprzez wdrażanie nowych technologii nieskoemisyjnych oraz pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2030
41.	Promowanie transportu publicznego i poprawa jego dostępności wraz z rozwojem systemu park & ride oraz infrastruktury rowerowej (ścieżki rowerowe i wypożyczalnie rowerów)	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2030
42.	Wymiana źródeł ciepła , wdrożenie OZE, docieplenia dachów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	2018-2024

modernizacja instalacji c.o. i c.w.u. oraz termomodernizacja obiektów		
43.	Remont Ośrodka Zdrowia mieszkań socjalnych	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.
2018-2026		

Źródło: Opracowanie własne.

10.2 POZOSTAŁE KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH

Należy również wskazać, iż w toku wdrażania strategii rozwoju mogą pojawić się potrzeby realizacji nowych działań oraz inicjatyw. Zgodnie z powyższym podmioty odpowiedzialne za realizację strategii powinny na bieżąco monitorować potrzeby działań strategicznych oraz umożliwiać podjęcie nowych inicjatyw i projektów, a także wspierać tworzenie partnerstw w tym zakresie. Poniżej zaprezentowano pozostałe kierunki działań strategicznych, które są pożądane w rozwoju lokalnym Gminy Czernichów.

Tabela 5. Pozostałe kierunki działań strategicznych.

Nr	Nazwa działania	Cel strategiczny
1.	Działania integrujące i aktywizujące społeczność lokalną, rozwijające ofertę kulturalną oraz spędzania czasu wolnego.	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.
2.	Wzbogacenie oferty cyklicznych imprez kulturalno-rekreacyjnych na podstawie inwentaryzacji stanu obecnego, analizy potrzeb i zainteresowania mieszkańców – nowe wydarzenia / elementy wydarzeń.	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.
3.	Tworzenie warunków do rozwoju partycypacji społecznej i budowania społeczeństwa obywatelskiego m.in. poprzez e-technologie, współpracę z organizacjami społecznymi.	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.

4.	Działania edukacyjne i wychowawcze służące zrównywaniu szans zawodowych i społecznych mieszkańców.	1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.
5.	Tworzenie przestrzeni integracji poprzez działania społeczne w przestrzeni publicznej w zakresie koncertów, wystaw, warsztatów, zajęć animacyjnych i ruchowych.	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
6.	Zachowanie ładu ekonomicznego, przestrzennego i walorów środowiska naturalnego w procesie decyzyjnym dotyczącym udostępniania nowych terenów pod zainwestowanie turystyczne.	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
7.	Zachowanie walorów środowiska naturalnego w procesie decyzyjnym dotyczącym udostępniania nowych terenów pod zainwestowanie turystyczne.	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
8.	Rewaloryzacja szczególnie zdegradowanych obszarów na terenie poszczególnych miejscowości.	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
9.	Edukacja ekologiczna oraz działania służące poprawie efektywności energetycznej i ekologicznej - wdrażanie programów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i elektromobilności.	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
10.	Budowa ścieżek rowerowych – łączących tereny rekreacyjne, miejsca związane z kulturą i sportem – możliwość atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego i wykorzystanie alternatywnego transportu.	2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.
11.	Adaptacja i modernizacja obiektów komunalnych na nowe cele ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb pomocy społecznej, organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i seniorów oraz rozwoju przedsiębiorczości.	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
12.	Przygotowanie projektów i pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje w zakresie turystyki, sportu i rekreacji.	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w

		obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
13.	Tworzenie obiektów sportowych i rekreacyjnych w sposób zrównoważony, chroniąc krajobraz i ład przestrzenny.	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
14.	Wsparcie rozwoju nowych branż i sektorów opartych o lokalne potencjały.	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
15.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej, rozwój infrastruktury turystycznej i usług okołoturystycznych	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
16.	Tworzenie spółdzielni socjalnych i współpraca z NGO w celu rozwoju lokalnego rynku produktów i usług (grupy producenckie, drobny przemysł przetwórczy, zaopatrzenie w żywność ekologiczną, itp.).	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
17.	Realizacja działań związanych z turystyką i rekreacją – tworzenie obiektów sportowych, zaplecza turystycznego i gastronomii	3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.
18.	Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.
19.	Budowa i modernizacja sieci transportowej w gminie	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.
20.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz mobilności mieszkańców – rozwój komunikacji rowerowej oraz publicznej	4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.

Źródło: Opracowanie własne.

11 SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Gminy jako jeden z najistotniejszych dokumentów na poziomie gminy powinien stanowić sprawny instrument możliwości podejmowania zmian na obszarze gminy. Dlatego też podczas opracowywania dokumentu strategii brano pod uwagę zapisy Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz przede wszystkim kwestię usystematyzowania i zharmonizowania zapisów dokumentów strategicznych Gminy Czernichów z dokumentami na szczeblu lokalnym, ponadlokalnym czy ponadkrajowym. Poniżej wskazano kluczowe zapisy poszczególnych dokumentów strategicznych, wskazując tym samym na spójność Strategii Rozwoju Gminy Czernichów do roku 2030 z pozostałymi dokumentami strategicznymi.

11.1 DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADKRAJOWYM

11.1.1 Strategia „Europa 2020”

Dokument ten stanowi długookresowy program rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej. Strategia „Europa 2020” zastępuje Strategię Lizbońską i realizowana jest przez Komisję Europejską wraz z krajami członkowskimi.

Kierunki rozwoju:

- inteligentny rozwój;
- zrównoważony rozwój;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

11.2 DOKUMENTY NA SZCZEBLU KRAJOWYM

11.2.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”

Stanowi najszerszy oraz najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Uwzględnia ona uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski. Opiera się również na diagnozie sytuacji wewnętrznej. Celem głównym dokumentu „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Strategia Rozwoju Gminy Czernichów jest zgodna z zapisami dokumentu przede wszystkim w zakresie:

- Cel 1 – Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji;
- Cel 4 – Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki;
- Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej;
- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska;
- Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego;
- Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

11.2.2 Strategia Rozwoju Kraju 2020

Najważniejsze działania Strategii Rozwoju Kraju 2020 obejmują trzy zakresy tematyczne: konkurencyjna gospodarka, sprawne i efektywne państwo oraz spójność społeczna i gospodarcza. Zapisy strategii są zgodne z poniższymi celami:

- Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3: Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek interwencji: rozwój kapitału ludzkiego;
- Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4: Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększanie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego;
- Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1: Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.

11.2.3 Krajowa Polityka Miejska 2023

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Krajowa Polityka Miejska (KPM) jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego (art. 21b). Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju. Nadrzędnym elementem celu strategicznego polityki miejskiej jest poprawa jakości życia mieszkańców. Jest ona pochodną szeregu czynników ją determinujących, w tym także zrównoważonego rozwoju gminy oferującego wysokiej jakości miejsca pracy. Strategia Rozwoju Gminy Czernichów jest spójna z ww. zapisami Krajowej Polityki Miejskiej.

11.3 DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADREGIONALNYM

11.3.1 Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województwa małopolskiego i śląskiego do roku 2020

Strategia dla Rozwoju Polski Południowej dotyczy obszaru województwa małopolskiego i śląskiego. Zawiera zasady zrównoważonego rozwoju miast, a także obszarów wiejskich. Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Czernichów są spójne z celem głównym strategii, którym jest: Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy. Kierunki działań to między innymi współpraca podmiotów nakierowana na rozwijanie kapitału ludzkiego makroregionu, wspólne tworzenie sieciowych produktów łączących podmioty i obszary makroregionu, infrastrukturalne integrowanie przestrzeni województw oraz rozwijanie współpracy w zakresie ochrony środowiska i zabezpieczenia przed sytuacjami kryzysowymi.

11.4 DOKUMENTY NA SZCZEBLU REGIONALNYM

11.4.1 Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” opiera się na koncentracji działań w czterech obszarach priorytetowych, takich jak nowoczesna gospodarka, szanse rozwojowe mieszkańców, przestrzeń oraz relacje z otoczeniem. Cel strategiczny dla obszaru nowoczesnej gospodarki to: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność. Kierunki działań w ramach poszczególnych celów operacyjnych obejmują między innymi promowanie wśród przedsiębiorców roli wartości kulturalnych, środowiskowych i społecznych przy prowadzeniu działalności oraz wspieranie aktywności kulturalnych zorientowanych na tworzenie wartości rynkowych. Strategia „ŚLĄSKIE 2020+” dąży do zrównoważonego i trwałego rozwoju regionu, który będzie stwarzał mieszkańcom korzystne warunki życia w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, oraz posiadał będzie nowoczesną i zaawansowaną technologicznie gospodarkę. Powyższe zapisy są zgodne z elementami Strategii Rozwoju Gminy Czernichów.

11.4.2 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ określa podstawowe elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Dokument określa ramy i warunki merytoryczne dla podejmowania decyzji przestrzennych o charakterze strategicznym i koncentruje się na celach ważnych dla rozwoju województwa, które dotyczą gospodarczego wzrostu i innowacyjności, metropolizacji, zapewnienia spójności społecznej i ekonomicznej oraz ochrony naturalnych zasobów środowiska i kształtowania krajobrazów kulturowych. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa nie narusza uprawnień gmin w zakresie planowania miejscowego oraz nie stanowi podstawy wydawania decyzji administracyjnych ustalających lokalizację inwestycji. Plan 2020+ uwzględnia zapisy dokumentów i programów rządowych oraz wojewódzkich, a także pozostaje w zgodności z dokumentami programowymi Unii Europejskiej.

11.5 DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADLOKALNYM

11.5.1 Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żywieckiego na lata 2006-2020

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Żywieckiego na lata 2006-2020 jest dokumentem określającym cele i kierunki działań, które powiat wytyczył sobie na najbliższe 15 lat i dzięki którym będzie mógł się racjonalnie rozwijać. Dokument jest efektem współpracy przedstawicieli różnych środowisk. Strategia ta nie narusza suwerenności gmin, ale promuje ich walory rekreacyjne i gospodarcze. Wizja rozwoju realizowana jest poprzez skoordynowanie i zrównoważenie polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej w przestrzeni powiatu. Z określenia wizji powiatu wynikają przedmioty polityki, reprezentowane przez dwa zasoby uprzedmiotowionych wartości, a są nimi: zasób kulturowy i zasób środowiskowy. W Strategii nawiązano do celów generalnych polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej Państwa, założeń strategii rozwoju województwa śląskiego i strategii wypracowanych przez samorząd lokalny Powiatu Żywieckiego. Ważnym wymogiem jest wewnętrzny system monitorowania i edukacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu celów, a w konsekwencji osiągnięcie stanu zakładanego w wizji. Gromadzenie i interpretacja

danych dotyczących Strategii pozwala na bieżące korekty działań podmiotów wdrażających Strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Strategia Rozwoju Gminy Czernichów odnosi się do poszczególnych celów strategii, takich jak:

Priorytet I : Trwały rozwój gospodarczy w powiecie

- Cel I.2: Rozwój usług turystycznych;
- Cel I.3: Zachowanie przestrzennych walorów powiatu;
- Cel I.4: Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości;
- Cel I.6: Uatrakcyjnienie wizerunku powiatu i stworzenie warunków do inwestowania;

Priorytet II: Zwiększenie szans rozwoju osobistego mieszkańców

- Cel II.2: Podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców;
- Cel II.3: Podniesienie poziomu integracji społeczeństwa powiatu i zwiększenie ich identyfikacji z powiatem;
- Cel II.4: Aktywizacja zawodowa mieszkańców;

Priorytet III: poprawa warunków bytowych mieszkańców i przyjezdnych

- Cel III.2: Zwiększenie dostępności usług dla przyjezdnych i mieszkańców;
- Cel III.3: Podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie powiatu;

Priorytet IV: Eliminacja zagrożeń środowiskowych i racjonalizacja ochrony środowiska

- Cel IV.1: Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców;
- Cel IV.2: Zmniejszenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do środowiska;
- Cel IV.3: Zachowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym;
- Cel IV.4: Właściwe kształtowanie istniejących walorów środowiskowych;
- Cel IV.5: Eliminacja zagrożeń środowiskowych

11.6 DOKUMENTY NA SZCZEBLU LOKALNYM

11.6.1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czernichów

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego zostało opracowane na podstawie Uchwały Nr XXVIII/278/2013 Rady Gminy Czernichów z dnia 27 maja 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czernichów (w granicach administracyjnych) i zostało wykonane zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 27 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Dokument jest opracowaniem strategicznym, zobowiązującym władze do prowadzenia polityki w zakresie gospodarki przestrzennej określonej w studium. Opracowane Studium stanowi całościowy dokument formalny i merytoryczny określający zasady i kierunki przestrzennego rozwoju gminy. Celami strategicznymi, w które wpisuje się Strategia Rozwoju Gminy Czernichów są: przywrócenie równowagi ekologicznej w zakresie ochrony powietrza, powierzchni i wód powierzchniowych i podziemnych oraz rozwój poszczególnych elementów zagospodarowania, tj. modernizacja i przebudowa układu komunikacji kołowej, rozwój funkcji rekreacji i sportu, realizacja funkcji usługowych i komercyjnych, doinwestowanie infrastruktury technicznej czy zmniejszenie liczby bezrobotnych.

11.6.2 Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Czernichów do roku 2023

Program rewitalizacji stanowi jeden z głównych instrumentów umożliwiających wprowadzanie zmian na obszarze gminy. Zapisy strategii odnoszą się do zapisów LPR oraz są spójne z jego celami w zakresie:

- stworzenia godnych i bezpiecznych warunków życia społecznego;
- poszerzenia oferty instytucji działających na rzecz rozwoju osobistego i zawodowego lokalnej społeczności;

- zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i wykorzystanie potencjału gospodarczego gminy;
- poprawy dostępności komunikacyjnej oraz modernizacji infrastruktury technicznej;
- zapewnienia mieszkańcom satysfakcjonujących form spędzania wolnego czasu;
- ograniczania czynników mogących negatywnie wpływać na środowisko.

11.6.3 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czernichów

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to dokument, który ma na celu określenie obszarów problemowych związanych z zużyciem energii i emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Czernichów, a także wskazanie działań i sposobu prowadzenia polityki lokalnej służącej ograniczeniu emisji CO₂. Cel strategiczny planu – poprawa jakości życia na terenie Gminy Czernichów poprzez prowadzenie racjonalnego gospodarowania zasobami i energią – stanowi podstawę do opracowania celów szczegółowych, które będą odpowiadać na wymagania postawione przed jednostkami samorządowymi przez pakiet klimatyczno-energetyczny, a także dyrektywy 3x20. Podstawowymi założeniami dla celu głównego gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Czernichów są:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych;
- zwiększenie udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych;
- redukcja zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie
- efektywności energetycznej.

Strategia Rozwoju Gminy Czernichów zakłada realizację działań na rzecz ochrony szeroko pojętego środowiska naturalnego m.in. poprzez edukację ekologiczną, modernizację sieci kanalizacyjnej oraz sieci transportowej.

12 SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII

W tym dziale zawarto jeden z najważniejszych elementów strategii rozwoju, czyli system wdrażania oraz monitorowania realizacji zapisów strategii. W ramach tych działań powinna być przeprowadzana okresowa weryfikacja zapisów strategii oraz działań podejmowanych na rzecz jej realizacji. Istotnym elementem będzie także prowadzenie procesów ewaluacyjnych, których celem będzie oszacowanie efektów wdrażania dokumentu. Ze względu na swój długookresowy charakter realizacja Strategii jest procesem ciągłym, wymagającym monitoringu zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz elastyczności w dostosowaniu się do priorytetów w zakresie uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

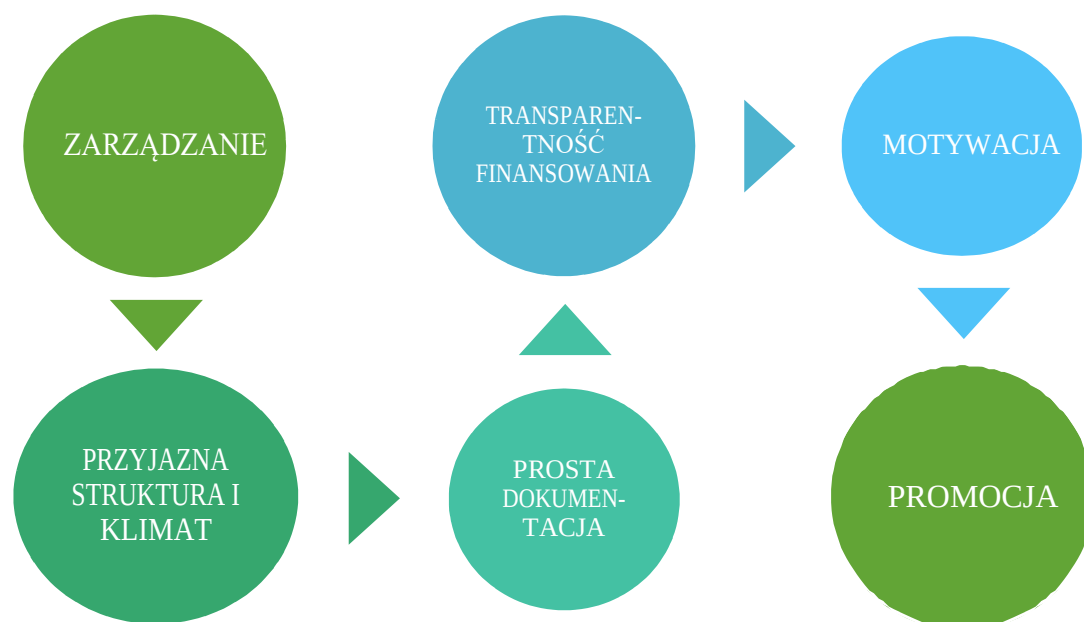
Wdrażanie strategii rozwoju Gminy Czernichów można rozumieć poprzez:

- wprowadzanie zmian zmierzających do osiągnięcia realizacji celów strategicznych,
- realizację zadań określonych w strategii,
- realizację programów operacyjnych, wieloletnich planów inwestycyjnych oraz projektów strategicznych traktowanych jako narzędzie realizacji wizji strategicznej gminy.

Proces planowania i realizacji strategii powinien być oparty o następujące wzorce postępowania i zasady:

- wieloszczeblowego i zintegrowanego zarządzania rozwojem,
- efektywności ekonomicznej, społecznej i przestrzennej,
- celowości i efektywności interwencji,
- partnerstwa i współpracy,
- ochrony środowiska,
- transparentności.

Wykres 13. Proces realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czernichów do roku 2030

Źródło: Opracowanie własne.

Wójt Gminy Czernichów stanowi podstawowy podmiot, do zadań którego należy realizacja działań związanych z rozwojem społecznym, gospodarczym, przestrzennym i środowiskowym gminy (wdrażanie strategii rozwoju gminy). Całość procesu powinna opierać się na inicjowaniu i umożliwianiu realizacji działań strategicznych przez Urząd Gminy Czernichów oraz podmioty współodpowiedzialne za rozwój lokalny, m.in. poprzez kojarzenie partnerów i włączanie ich w realizację strategii. Ważnym elementem jest także wspieranie w tym procesie oraz inicjowanie nowych działań z podmiotami społecznymi lub gospodarczymi. Strategia rozwoju lokalnego wyznacza możliwość prowadzenia włączającej, dynamicznej polityki rozwoju, która obejmuje długofalowe działania wielu operatorów zewnętrznych i partnerów. Wdrażanie strategii powinno być realizowane poprzez projekty, wynikające z dokumentów planistycznych i strategicznych w gminie oraz poprzez realizację działań inwestycyjnych partnerów gospodarczych i działań/inicjatyw partnerów społecznych.

W ramach wdrażania strategii powinny być realizowane następujące wartości współzarządzania:

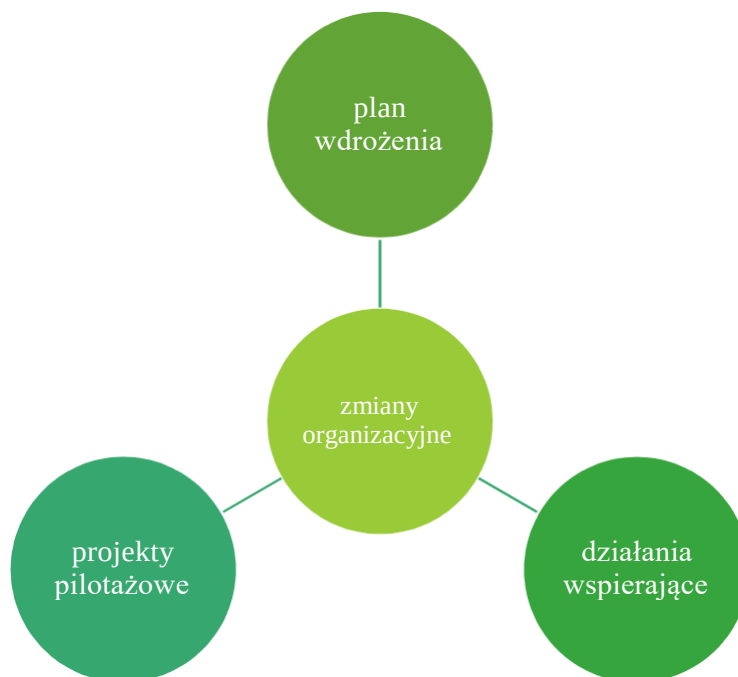
Podmioty współrealizujące proces wdrażania strategii:

- Wójt Gminy Czernichów;
- jednostki w ramach struktury Urzędu Gminy;
- szkoły i przedszkola;
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz inne ośrodki związane z kulturą i sportem w gminie;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- spółki komunalne.

Partnerzy w realizacji Strategii:

- Podmioty gospodarcze,
- Podmioty ekonomii społecznej,
- Organizacje pozarządowe,
- Instytucje otoczenia biznesu,
- Jednostki organizacyjne szczebla powiatowego i wojewódzkiego,
- Organy administracji krajowej,
- Jednostki szkolnictwa wyższego i badawczo-rozwojowe,
- Służba zdrowia,
- I inni.

Wykres 14. Cykl wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Czernichów.

Źródło: Opracowanie własne.

W strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy należy powołać Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania efektywności wdrażania strategii.

Rekomenduje się, iż w skład zespołu powinni wejść:

- naczelnicy wydziałów oraz kierownicy referatów;
- reprezentanci jednostek kultury, edukacji, pomocy społecznej;
- reprezentacji organizacji społecznych;
- przedstawiciele rady gminy.

Zespół powinien realizować wdrażanie strategii poprzez zadania związane z:

- planowaniem działań strategicznych;
- inicjowaniem i koordynowaniem podejmowanych inicjatyw i projektów strategicznych;
- określaniem standardów bieżącego monitorowania wdrażania strategii;

- gromadzeniem danych, przedstawianiem wyników i wprowadzaniem rekomendacji w zakresie wdrażania strategii;
- mobilizowaniem podmiotów oraz zasobów na rzecz realizacji zapisów strategii;
- informowaniem interesariuszy rozwoju o podejmowanych działaniach (planach, działaniach oraz efektach);
- zgłaszaniem pojawiających się trudności lub nowych potrzeb w zakresie wdrażania zapisów strategii.

Zespół powinien realizować zadania w trybie i harmonogramie wskazanym podczas spotkań zespołu, które powinny odbywać się minimum raz na 6 miesięcy. Zespół powinien realizować zadania zawarte powyżej oraz umożliwiać wymianę wiedzy i poglądów na temat aktualnych potrzeb rozwojowych gminy, jego problemów, szans i zagrożeń, a jednocześnie – podejmować plany na kolejny rok wdrażania, a także przedstawiać informacje o dotychczasowym stanie realizacji strategii. W celu utrzymania kontaktu z interesariuszami rozwoju uruchomiona powinna zostać platforma, w której na bieżąco będzie można podejmować debatę z mieszkańcami oraz kreować nowe inicjatywy i projekty społeczne. Co istotne, ważne jest także organizowanie cyklicznych spotkań i debat mających na celu informowanie interesariuszy rozwoju o sytuacji oraz mobilizowanie ich do włączenia się w realizację zapisów strategii.

12.1 Kluczowe wskaźniki monitorowania i ewaluacji

Strategia Rozwoju Gminy Czernichów będzie podlegała procesom ewaluacyjnym. Celem ewaluacji będzie m.in. wskazanie jakości oraz poszczególnych wartości odnoszących się do efektów wdrażania dokumentu Strategii Rozwoju Gminy. W ramach prac nad ewaluacją przewiduje się przeprowadzenie ewaluacji ex-ante (przed rozpoczęciem realizacji), która pozwoli ocenić trafność założeń oraz wskazać sposoby realizacji Strategii. Kolejnym elementem powinno być przeprowadzenie ewaluacji on-going (w trakcie realizacji, mniej więcej w połowie wdrażania strategii), która wskaże ocenę poziomu realizacji poszczególnych celów Strategii Rozwoju oraz

zidentyfikuje czynniki, mające istotny wpływ na dalszą realizację zaplanowanych działań strategicznych. Ewaluacja ex-post powinna być przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania strategii. Dzięki temu będzie można podsumować efekty działań strategicznych oraz wskazać wnioski i rekomendacje do dalszych kierunków rozwoju gminy. Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Czernichów powinien opierać się na corocznym sprawdzaniu zrealizowanych działań i określaniu wskaźników. Gromadzenie danych i informacji powinno być prowadzone w oparciu o sprawozdania oraz dokumentację z realizacji projektów i inicjatyw. Zestawienie wskaźników monitoringu prezentuje tabela poniżej.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czernichów.

Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Pożądany kierunek zmiany wskaźnika	Źródło danych
1. Aktywna społeczność lokalna działająca na rzecz samorozwoju oraz poprawy jakości swojego środowiska zamieszkania.	Liczba mieszkańców gminy	Wzrost	GUS
	Liczba osób biorących udział w konsultacjach społecznych	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba aktywnych organizacji pozarządowych	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba uczestników imprez i wydarzeń kulturalnych	Wzrost	Dane własne UG
2. Przyjazne przestrzenie publiczne, inwestycje w zieloną energię oraz atrakcyjne tereny zielone sprzyjające rozwojowi lokalnemu.	Wskaźniki jakości powietrza (emisja zanieczyszczeń pyłowych)	Spadek	Dane własne UG
	Nakłady na oszczędzanie energii oraz ochronę powietrza i klimatu	Spadek	Dane własne UG
	Powierzchnia nowo zagospodarowanych terenów zielonych	Wzrost	Dane własne UG
3. Konkurencyjna lokalna gospodarka oparta na tworzeniu	Liczba korzystających z obiektów sportowych	Wzrost	Dane własne UG

lokalnych produktów i usług w obszarze zrównoważonego rozwoju, turystyki, sportu i rekreacji.	Liczba osób pracujących w ogólnej liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym	Wzrost	GUS
	Powierzchnia działek dostępnych inwestorom	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba podjętych działań w celu wspierania rozwoju przedsiębiorczości w gminie	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba podmiotów gospodarczych działających w gminie	Wzrost	GUS
	Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych i turystycznych	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba wypromowanych produktów regionalnych	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych	Wzrost	Dane własne UG
4. Wysoka jakość infrastruktury technicznej, środowiskowej i społecznej.	Łączna długość dróg rowerowych	Wzrost	Dane własne UG
	Liczba km nowych oraz wyremontowanych dróg	Wzrost	Dane własne UG

Źródło: Opracowanie własne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Podmioty gospodarcze w Gminie Czernichów według sektorów własnościowych.	24
Tabela 2. Podmioty – wskaźniki rozwoju gospodarczego	26
Tabela 3. Analiza SWOT dla obszaru Gminy Czernichów	41
Tabela 4. Projekty i zadania strategiczne	53
Tabela 5. Pozostałe kierunki działań strategicznych	62
Tabela 6. Wskaźniki monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czernichów	78

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba ludności ogółem.	10
Wykres 2. Wiek mieszkańców Gminy Czernichów w roku 2017	11
Wykres 3. Przestępstwa stwierdzone w Gminie Czernichów w latach 2012-2017	12
Wykres 4. Poziom wykształcenia mieszkańców (w wieku 13 lat i więcej) w Gminie Czernichów.	13
Wykres 5. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat.	14
Wykres 6. Liczba udzielonych porad lekarskich w przychodniach	19
Wykres 7. Udział osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem.	20
Wykres 8. Stopa bezrobocia w Gminie Czernichów na przestrzeni lat 2006-2016	21
Wykres 9. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Czernichów na przestrzeni lat 2006-2017	22
Wykres 10. Pracujący według sektorów ekonomicznych w Gminie Czernichów w latach 2006-2016 w %	23
Wykres 11. Liczba podmiotów gospodarczych według liczby pracujących	24
Wykres 12. Podmioty gospodarcze w Gminie Czernichów wg grup rodzajów działalności pkd.	25
Wykres 13. Proces realizacji Strategii Rozwoju Gminy Czernichów do roku 2030	74
Wykres 14. Cykl wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Czernichów	76

